

TÜRK-İŞ

Haziran
1968
Sayı
64

İŞÇİNİN
KURUMU
KİME
HİZMET
EDİYOR!

İŞÇİNİN
SAĞLIĞI,
İŞÇİNİN
İSTİKBALI
İLE
OYNANAMAZ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

TÜRK-İŞ

AYLIK DERGI

HAZİRAN
1968

YIL : 5
SAYI : 64

FİYATI: 250 Krş.
BİR YILLIK
ABONE: 25.00 TL.

Türk-İş adına sahibi
SEYFİ DEMİRSOY

Yazı İşleri Müdürü
ÜLKÜ ARMAN

Fotoğraflar

Şehir Fotoğraf Ajansı

ADNAN HASKOKAR

Adres:

Türk-İş Genel
Merkezi
Tuna Caddesi
ANKARA

Telefon: 17 91 35

Türk-İş Dergisi Basın Ahlâk Yasasına
uyar.

Türk-İş Basın ve Halkla Münasebetler
Merkezi tarafından hazırlanan Türk-İş Der-
gisinin bu sayısı, Ankarada Mars Mat-
baasında basılmış, tertiplenmiş ve basılmıştır.

SUNUŞ

Saygıdeğer Türk-İş okuru,

"İşçinin Kurumu Kime Hizmet Ediyor!"

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Kurulunu izleyen işçi delegelerinin görüşmeler sırasında cevabını araştırdıkları bu soruyu, Türk-İş Dergisi bu sayısında açıkça sormaktadır : İşçinin Kurumu kime hizmet ediyor?

Sigorta Genel Kurulunda yapılan şikayetler, özel sektörün ödenmeyen ve gün geçtikçe kabaran prim borçları, Kurumun özerkliğine yönelen tehditler, atıl bırakılmak ya da amacı dışında kullanılmak istenen milyonlarca lira, bu sorunun cevabının bir an önce kesinlikle verilmesini zorunlu kılmaktadır. İşçinin Kurumunun işçiden başka hiçbir çevreye hizmet edemeyeceği artık ortaya konmalı, haksızlıklar son bulmalı, kötü yönetime devam edilmemelidir. Yetkililer bu cevabı verirken, "işçinin sağlığı ve istikbali ile oynanmasına" Türk Sendikacılık Hareketinin asla müsamaha etmeyeceğini hatırdan uzak tutmamalıdır.

Haziran ayı içinde Milli Prodüktivite Merkezi Genel Kurulu da toplanmıştır. Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, Kurulun çalışmalarını sabote etmeyi bir süredir deneyen çevrelerin çeşitli teşebbüslerine rağmen yeniden Prodüktivite Merkezi Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilmiştir.

Prodüktivite Merkezi Genel Kurulu hakkındaki habermizi iç sayfalarımızda bulacaksınız.

Haziran ayı içinde Filyos'ta Çimse-İş Sendikası'nın uyguladığı grev sona ermiştir. Bu grev sırasında Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç bir basın toplantısı düzenliyerek, özel sektörün sendikaları greve itme politikasının hangi hesaplara dayandığını açıklamıştır. Bir yandan işçilerin grev hakkını iyi kullanamadıkları intibaini yaratmak ve bu suretle kamuoyunda grev hakkı aleyhinde bir cereyan uyandırmak, öte yandan da sendikaları greve zorlayarak malî yönden zayıf düşürüp, pazarlık güçlerini yok etmek şeklinde özetlenebilecek olan bu politikanın iflas ettiğini belirten Tunç, "bu defa da özel sektör sendikaların karşısına kamu sektörünü çıkarma politikası uygulamayla başlamıştır" demiştir. Bu politika, kamu sektörü ile sendikaları karşı karşıya getirecek ve bunun sonucunda hem sendikalar güçlerini kaydedecekler, hem de kamu teşebbüsleri çökertilecek ve meydan özel sektöre terk edilmiş olacaktır....

İşte Filyos grevi, özel sektörün bu kirli oyununu benimseyen bir takım Devlet adamlarıyla buna engel olmaya çalışanlar arasındaki mücadelenin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Filyos grevi, tüm ayrıntılarıyla Derginizde yer almaktadır.

İŞÇİNİN KURUMU KİME HİZMET EDİYOR!

Bundan yüz yıl önce bilinmeyen daha doğrusu önemsenmek gereği duyulmayan bir kavram, zamanla devletin görevleri arasına girdi ve çağımızda, Anayasalarda bile yer alacak değer kazandı. Bu kavram sosyal güvenliktir.

Yurdumuzda bu anlayışın hızla geliştiğini iddia etmek imkânsızdır. Bu konuda o kadar çelişik anlayışlar ortaya çıkmaktadır, sosyal güvenliği sağlama yolunda yapılması gerekli çalışmalar o kadar yan düşüncelerle etkilenmektedir ki, bir türlü özlemi çekilen bir uygulamaya kavuşmak mümkün olmamaktadır. Örneğin, 1921 yılında, istiklâl Savaşımız devam ederken, Türkiye Büyük Millet Meclisi kömür işçilerinin sosyal güvenliğini sağlayacak bir kanun gerçekleştirecek ileri anlayışa sahip olduğunu gösterirken öbür yanda, Uluslararası Çalışma Teşkilatının birçok sosyal güvenlik sözleşmesinden yıllarca yurdumuzda söz edilmemiştir.

En iyi niyetlerle kurulan İşçi Sigortaları Kurumu sosyal güvenliği gerçekleştirme yolunda devletten yardım göreceğine, Hükümetlerin başları sıkıştı mı, ellerini rahatça içine daldırabilecekleri bir kasa sayılmış, işçilerden toplanan primlere her türlü sorumluluk duygusundan uzak bir anlayışla el konulmuştur.

Ama harcanan para işçinin sağlığının, geleceğinin teminatıymış... Bunu düşünen olmamıştır.

İşin üzücü yönü, dünyada sosyal güvenlik anlayışı hızla gelişirken, yurdumuzda bu anlayışın bazı çevrelerde en ilkel şekliyle dahi olsa, benimsendiği yolunda işaretlere hala rastlanılmamakta oluşudur. Aksine, sosyal güvenlik şartlarını hazırlama adı altında bile, bazı çevrelere imkânlar sağlanmak istendiği gözden kaçmamaktadır. Bunlardan biri işsizlik sigortası örneğidir. Hatırlanacağı üzere, İşsizlik Sigortası gibi en önemli bir sosyal güvenlik unsurunun gerçekleştirilmesi bile, sosyal güvenlik yönünde en az işsizlik sigortası kadar önemli olan kıdem tazminatı hakkının kaldırılması için fırsat sayılmak istenmişti. Bu anlayışın devamlı olarak, görülen bir başka örneği Sosyal Sigortalar Kurumu fonlarının kullanılış şekli olmaktadır.

Sosyal Sigortalar Kurumunun son genel kurulunda bir kere daha ortaya çıkan bir gerçek vardır. İşçinin ödediği primlerden toplanan paralar, özel sektör emrine verilmek istenmektedir. Bu paraların karşılığı ya da garantisi ne olacaktır? Bu meçhûldür. Ancak bilinen şudur ki, işçilerin sağlıkları geleceklerinin teminatı olan fonlar, özel sektöre aktarılacak, bir takım kişiler işçinin imkânlarıyla daha zengin edilecek ama işçinin geleceği tehkeye düşecek.

Buna göz yumulmayacaktır elbet...

İşveren işçisini çalıştıracak, onun ücretinden sigorta primlerini kesecek, ve bu primleri Sosyal Sigortalar Kurumuna yatıracak yerde cebine atacak. Öbür yanda işçinin sosyal güvenlik haklarının ihlaline Sosyal Sigortalar Kurumu göz yumacak, "prim borcu" adı altında bu istismarı tescil edecek...

Buna da göz yumulmayacaktır!

Sosyal güvenliği sağlamak devlete Anayasa ile verilmiş bir ödevdir. Aslında devlet, kendi üzerindeki ödevi gerçekleştirmek için bir kuruluş bile harcamamakta, işçi ücretlerinden kesilen paralarla bu ödevi yapıyor görmektedir.

Buna karşı, sosyal güvenlik fonlarına el uzatılmasına ya göz yummakta, ya da bu paraların başka yerlere harcanmasını bizzat ve otoritesi ile sağlamaktadır.

Eğer, sosyal güvenlik anlayışı yurdumuzda gerçekten varsa, eğer bu anlayış gerçekten benimseniyorsa, Devletin yapacağı, Sosyal Sigortalar Kurumunun yönetiminden çekilmektedir. Madem ki bu kuruma mali yönden en ufak bir katkısı yoktur, o halde başkasının parası üzerinde tasarruf hakkı da olmamak gerekir.

Bırakınız işçinin Kurumu sadece işçiye hizmet edebilir duruma gelsin..

Ve işçinin sağlığı ile, geleceği ile oynamasın artık.

Yedinci Kongreden sonra ilk toplantısını yapan Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleri toplu halde.

Türk-İş Yönetim Kurulu toplandı

"Türk-İş Yönetim Kurulunun 29 Mayıs Çarşamba günü başlayan toplantısı, 31 Mayıs Cuma günü sona ermiştir. Türk-İş Yedinci Kongresinde seçilen Yönetim Kurulu, bu ilk toplantısında, yurt ve çalışma hayatı ile ilgili sorunları ve bu arada özellikle teşkilatlanma konusunu ele almıştır.

1 Yönetim Kurulu, toplantısında Teksif Sendikası Başkanı Şevket Yılmaz ile Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu Başkanı Kemal Özer'i Türk-İş Başkanvekilliklerine seçmiştir.

2 Yönetim Kurulu, Türk İşçi Hareketinin en önemli meselelerinden biri olan teşkilatlanma çalışmalarına hız verilmesi gerektiğinde görüş birliği halindedir. Bütün çalışanların, iş-kollarındaki sendikalar aracılığı ile Türk-İş bünyesinde toplanmaları yolunda bugüne kadar yapılan çalışmalar daha yoğun bir şekilde devam edecektir. Öte yandan, Türk-İş bünyesinde bulunan ve aynı işkolunda kurulu sendikaların bir çatı altında toplanması için Yedinci kongrede alınan karar uyarınca ve Türk-İş Ana Tüzüğünde öngörüldüğü üzere, yedi kişilik bir komisyon kurulmuştur. Türk-İş üyesi kuruluşlar arasındaki anlaşmazlıkları çözümlenecek olan "Uyuşmazlıkları Giderme Komis-

yonu" çalışmalarına en kısa zaman başlayacaktır.

Türk İşçi Hareketinin teşkilatlanmada hedefi olan az sayıda sendika, çok sayıda üye, teşkilatlanmamış işçi bırakmamak ilkelerinin gerçekleşmesi yolunda atılacak her adım Türk işçisini daha güçlü hale getirecektir.

3 Yönetim Kurulu, Türk-İş Yedinci Kongresinde kabul edilmiş olan 23 maddelik karar tasarısının ışığı altında bütün sorunların ele alınmasını kararlaştırmıştır. Yönetim Kurulu, gerek teşkilatlanmada Türk-İş'in karşısına çıkacak her anlayış ve kuruluşla sert ve sonuç alınacak şekilde mücadele edilmesi kararındadır.

Türk İşçi Hareketi, benimsediği ilkeleri uygulamasında ya da teşkilatlanmasında, resmî makamlar, ister siyasi partiler, ister işveren durumunda bulunan kuruluş veya kişiler olsun, hiçbir engel tanımamaktadır. Türk İşçi Hareketinin gücü gereken her mücadeleyi başarıya ulaştırmaya yetecektir.

4 Türk-İş Yönetim Kurulu, önümüzdeki günlerde toplanacak Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Kurulunda izlenecek politikayı da görüşmüş ve genel kurula katılacak delegelerle daha önce Türk-İş Genel Merkezinde toplantı yapılmasına karar vermiştir."

Sigorta genel kurulunda dertler desildi...

HALİT MISIRLIOĞLU

Yol-İş Federasyonu Başkanı Genel Kurul'da Sağlık Sigortasına ilişkin tenkitlerini sıralarken bir takma bacak gösterdi ve çeşitli şikâyetleri anlattı.

Sosyal Sigortalar Kurumu 23 üncü Genel Kurulu 24 - 28 Haziran tarihleri arasında Kurum konferans salonunda yapılmıştır.

İşçi, işveren ve hükümet temsilcilerinin katıldığı ve Ulaştırma Bakanı Saadettin Bilgiç'in izlediği toplantıyı, Gümrük ve Tekel Bakanı ve Çalışma Bakan vekili İbrahim Tekin açmış, daha sonra işçiler adına Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, işverenler adına da Refik Baydur birer konuşma yapmışlardır.

BAKANIN KONUŞMASI

Çalışma Bakan Vekili İbrahim Tekin, yaptığı konuşmada, kalkınma plânının temel ilkeleri arasında sosyal adalet ve sosyal güvenliğin gerçekleştirilmesinin yer aldığını belirtmiş "Sosyal Sigortalar, İkinci Beş Yıllık Plân devresinde genel bir sosyal güvenlik düzenine geçişi sağlayacaktır" demiştir.

Sosyal Sigortaların kapsamının da genişletildiğini bildiren İbrahim Tekin, Kurumun teşkilât kanununun yeniden ele alındığını açıklayarak şöyle devam etmiştir:

"Üzerinde önemle durulan konulardan biri, emekli ve malûl aylıklarının arttırılmasıdır. Böylece, kaza veya hastalığın mağduru olan veya yıllarca emek harcadıktan sonra dinlenme çağına gelmiş bulunan vatandaşların, insan haysiyeti ile bağdaşacak bir yaşayış seviyesine ulaştırılması imkân dahiline girecektir."

Tekin, tarım sektöründe çalışanlara sağlanacak yeni haklar konusunda da şunları söylemiştir:

"Bunların yanı başında toplumumuz için aynı derecede mühim diğer bir problem tarım sektöründe çalı-

şanların sosyal güvenliklerinin sağlanması lüzumudur. Hazırlıkları nihai bir safhaya gelmiş bulunan Tarım İş Kanunu Tasarısı, tarım sektöründe çalışanların bu dertlerine çare olacak, çalışma şartlarını düzenleyecek daimi ve geçici tarım işçileri için ihtiyarlık, analık, hastalık, iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortaları kurulması imkân dahiline girecektir."

Çalışma Bakan Vekili İbrahim Tekin, işsizlik sigortası kanun tasarısı ile ilgili çalışmaların sonuçlanmak üzere olduğunu, 931 sayılı yeni İş Kanununun öngördüğü tüzüklerin hazırlanmış bulunduğunu da bildirmiş, çalışma hayatımız yönünden önemli bir konu olan "İşçi Sağlığı ve İşgüvenliği Merkezi" hakkında da açıklamalarda bulunarak, hükümetin yakın bir gelecekte, Uluslararası Özel Fon idaresi ile anlaşma yapacağını ve merkezin de kurulacağını söyleyerek konuşmasını bitirmiştir.

BAŞKANLIK DİVANI

Bakan konuşmasından sonra, Başkanlık Divanına Profesör Sabahattin Zaim'i davet etmiş, divan yardımcılıklarına işçi temsilcilerinden Sadık Şide, Mehmet Sıngın, işveren temsilcilerinden Yalçın Özbay ile Dünlar İlmen seçilmiştir.

Daha sonra verilen bir önerge ile, bir işçi ve bir de işveren temsilcisinin konuşması kabul edilmiştir.

DEMİRSOY'UN KONUŞMASI

İlk sözü Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy almış ve şu konuşmayı yapmıştır:

"Sosyal Sigortaların kurulması 23 seneyi bulmuştur.

Bu, Türkiye için mutlu bir olaydır. Kurumun gelişmesi ile kuruluşunda hizmeti geçenleri huzurunuzda takdirle anmak isterim.

Konuşmamda, belli başlı bazı nirengi noktalara değinip, diğer konuları sendikacı arkadaşlarımla tenkidlerine, takdirlerine bırakacağım. Bu müddet içerisinde kongrede raporu işleyip geliştireceğiz, hal ve istikbal hakkında fikirlerimizi söyleyeceğiz. Tatbikattaki eksiklikleri, mevzuattaki kıfayetsizlikleri tesbit edecek ve Kuruma istikbal için beraberce yön vermiş olacağız.

Sosyal Sigortalar Kurumu, dev bir güvenlik müessesesidir. Raporun tetkikinden de anlaşılacağı gibi müessesenin gelirlerini; % 85 işçiden alınan primler % 15 ise kiralardan ve faizlerden gelen paralar teşkil eder. Bu gelirler; ileriki yıllarda Kurumun sigortalılara taahhütlerini kolaylıkla yerine getirmesi için kâfimi, değilmi, bu hususu ve bazı konuları beraberce tartışacağız. Raporlara göz attığımızda mevzuata göre, karlılıkların % 40 tahvillere yatırılması lâzım gelirken, bakıyoruz 1966 da bu limit % 50 ye doğru kaymış 1967 de % 55 e çıkmış. Diğer yıllarda da bu böylece yukarıya doğru yükselmeye devam edecektir. 850 sayılı kanunun limit tahdidini kaldırması, Kurumun lehine değil aleyhine bir harekettir. Buna müsaade etmemiz mümkün değil, çünkü tahvillere yapılan yatırımlar ölü yatırımlardır.

MUHTAR MI, DEĞİL Mİ?

Buna bir yeter ve dur demek lâzım gelir. Kurum, kanuna göre muhtar bir teşekkül. Kanun öyle ama hakikaten Kurum; muhtar mı; değil mi? Bunu tartışacağız; 23 yıldır da burada bu konuyu tartışıyoruz. Kanunun bu tabirine rağmen, yine ucundan kenarımdan bir takım müdahaleler olmakta ve bu muhtariyet kanunun lâfı içerisinde kalmaktadır. Nitekim hesap verme durumuna düşmüş olan bazı Bakanlarımız (Kanunen Kurum muhtardır) cümlesinden yararlanarak yakalarını sıyırmışlardır. Lâfla muhtariyet, icraatta ise öyle değil. Şimdi bazı vak'alar vereceğim:

Bir zamanlar Vatan cad-desindeki arsaları, Hipodrum da da işe yaramayan arsaları alacaksınız demişler. Kurum da almış. Bari bunlara han apartman gibi gelir getirilecek müesseseler yaptırılrsa birşey diyeceğimiz yok. Buralara yatırılan para 275.000.000 l'ra her yıl da vergisi veriliyor. Takriben bu vergi üç milyon lira tutuyor. Bu son İkinci 5 Yıllık Kalkınma Planı görüşmelerinde çağrıldık gittik. Biz bu Kurumun sahipleri sayılırız, elde 3 tane büyük proje var. Büyük rant getirecek Kuruma bunlar; İhtiyarlarımız öylece fazla para almak imkânlarını bulacaklar. Bunun bir tanesi cami arsasıdır. Arsanın 50 a. dım ötesinde bir gökdelen var. Sigorta da oraya bir gök-

delen yapmak istiyorsa, fazla rant getireceği içindir. Bir diğeri, İstanbul Tozkoparandadır. O da aynı zamanda aldırıldı, orada da büyük bir proje var. Keza üçüncüsü Konaktır. Plânlamada müdahale ettik," haklısınız. Yüksek Plânlamaya götüreceğiz" dediler. Bir gün baktık bizim U. mum Müdürümüz bir kokteyl de... Sayın Dağdaş'a dedikki; "ne olur 3 projeden birisini hiç olmazsa geçirelim ve inşaatı yapalım" Kurumun parası var, icraat yapmak istiyor; istiyor ama müdahaleler oluyor. İşte, Kurum muhtar, fakat serbestçe hareket etme imkânlarından mahrum.

Şimdi soracağız kendilerinden bu üç projeden hangisine Plânlama ve Hükümet müsaade etti? Hiç birisine, geleceğiz aşağıya doğru, Devlet diyorki; Yatırım Bankasına para yatır, yatırıyoruz. Devlet Yatırım Bankasına yatırılan para 964 te 52 milyon, 965 de 630, 1966 da 787, 67 de 804, 68 de de 1 milyar yüz yetmiş altı milyon lıra. Devlet Yatırım Bankasına yatırılan para miktarı 3 milyar 349 bin liradır."

Demirsoy, Türk-İş olarak üç proje üzerinde ısrarla durulacağını, Kuruma yapılan müdahalelerin, Kurumun özerkliği ile bağdaşmayacağını belirtmiş, daha sonra İş ve İşçi Bulma Kurumuna Sosyal Sigortalar Kurumu gelirinin yüzde yarımının verilmesi konusuna da değinerek şöyle demiştir:

HATALI BİR TUTUM

"İş Bulma Kurumuna Sosyal Sigortalar Kurumu gelirinin yüzde yarımını verecektir. Gerekçesi ise, işçiye iş bulması. Oldu mu bu? Kuruma para ne maksatla toplanıyor? İşçinin ihtiyarlığı, hastalığı, iş kazasında, analık hallerinde verilmesi için. 8 yıldır her Hükümete söyledik. Bu hükümetin yapacağı bir iştir. Devlet kasasından verilecekti bu para. Milletlerarası anlaşmalar böyledir. Değerli Bakanım bunu çok daha iyi bilir, sosyal hukuk konusunda, sosyal sigortalar konusunda ihtisas yaptı ama cesaret edip bu kanunu iptal edelim veya vaz geçelim demedi. Şimdi mecburuz bunu söylemeye, biz Türk-İş olarak bekledik, 8 yıldır sabrettik. İş Bulma Kurumuna verilen para 1959 dan bu yana 37 milyon 630 bin liradır. Büyük bir hastahane yapılırdı bu parayla. Hem devletin hizmetini ne diye işçinin sırtından çıkarırlar. Gayesinin dışında parasını kesip alacaksınız. Olmaz böyle şey. Hükümet söz vermezse bile Kanun tasarısını hazırlayıp, bu Kanunu iptal etmek için, Millet Vekili arkadaşlarımıza imzalatıp Meclise vereceğiz. İş Bulma Kurumuna verilen paralar haksızdır. Anayasaya aykırıdır. Hep Anayasadan bahsedilir şimdi Anayasayı hazırlayanlara da vaktinde söyledik. "Gelin bize de, Türk-İş'e de Anayasaya müracaat etme hakkını tanıyın" o vakit kabul etmediler amma şimdi profesörlerimiz keşke vaktiyle size Anayasa'ya müracaat etmek hakkını verseydik diye dövünmektedirler."

KAZALAR ARTIYOR

Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, iş kazaları konusunda bilgi vermiş ve geçmiş yıllara oranla, kazaların arttığını belirterek şöyle demiştir:

"Kazalar 1966 yılına göre yüzde 9 artmıştır. Müfettiş arkadaşlarımızın elinde sihirli bir değnek yoktur. Türkiye iktisaden geri kalmış bir ülke, bir çok konularda istatistiklerde gerideyiz. Ama doğum ve kazalarda istatistiklerin başında bulunuyoruz. Türkiyede yüzde 2,23 olan kaza oranına karşılık Almanya'da yüzde yarım. Fransa'da yüzde 0,48. Bu rakam, İngiltere'de binde kırk, Hindistan'da yüzde 0,38.

Müfettiş arkadaşlarımıza verilen paralara göz yumduk.

EKREM ÖZKILIÇ

Sigorta Genel Kurulunda yapılan seçimlerde Özkılıç yeniden işçi temsilcisi olarak Müdürler Kuruluna seçildi.

Fakat hata ettik. Peşinen söylüyoruz bizi aldattılar. Vaktiyle hükümetler "Personel Kanunu çıkacak sabredin. Ehliyetli, kifayetli, müfettiş bulamıyoruz. Fazla para veremiyoruz. Personel kanunu çıktığı taktirde daha iyi imkân bulacağız" dediler. 6 sene oldu, halâ çıkacak ve bu gidişle bu kanun daha 6 sene değil 10 senede çıkmaz. Türk-İş olarak buna kani değiliz. Binaenaleyh oraya da hayli bir para verildi. 5 senede 9 milyon lira. İşçiye gelince miskalla, başka tarafa gelince çuvalla..."

DAVUL KURUMUN SIRTINDA

Demirsoy, Sigortalar Kurumu'na tanınan muhtariyet hakkında geniş açıklamalarda bulunmuş, eczacı ve doktorların tutumlarına değinerek şöyle demiştir:

"Zaman zaman yapılan müdahalelerle muhtariyet bir fantaziye çevrilmiştir. Davul, Kurumun sırtında, tokmak başkasında. Ama parasını biz veriyoruz. 1200 eczacı ellerindeki tokmağı durmadan vurmaktadır. Üstelik boykot da yapıyorlar ve bazı yerlerde işçi arkadaşlarımıza ilâç vermiyorlar. Onların boykotu bir şey değil ama, bir veya iki milyon insanın 1200 eczacıya boykotu her halde daha feci olur."

Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy; Sosyal Sigortalar Kurumunun 123 üncü maddesinin Meclisteki görüşülmesi sırasında, eczacı ve doktorların haksız ve insafsız olarak yüz milyon liradan fazla para aldıklarını, işçi üzerindeki baskılarının had bir noktaya geldiğini ve

eczacıların ilâç vermediklerini, doktorların da bazı ilâç firmaları ile arlaştıklarını örnekler vererek açıklamış ve 123 üncü madde hakkında Türk-İş'in hazırlık yaptığını söyleyerek şöyle demiştir:

"123 üncü madde için hazırlıklarımız var. Hükümetten de buna adil bir yön vermesini bekliyoruz. Evet eczacı da yaşayacaktır, kazanaacaktır, ama Kuruma bir süre için tüccar gibi bir takım imkânlar sağlanmalıdır. Hazırladığımız tasarı Türk-İş Yönetim Kurulundan da geçti, yakında onu da Meclise vereceğiz. Bakalım hükümet ne diyecek?"

DOĞUYU TANIMİYORLAR

Konuşmasında Üniversite'nin durumuna da değinen Demirsoy, Üniversite öğretim üyelerinin Avrupa'nın çeşitli ülkelerini yakından tanıdıklarını, ancak Anadoluyu gereği gibi bilmediklerini söylemiş, topyekûn hizmetlerin işçinin ayağına götürülmesi için çaba gösterilmesini istemiş ve bu konuda şöyle demiştir:

"İdeal diye bir şey var, bu yavaş yavaş sönüyor. Geçen sene, kalabalık bir sendikacı grubu ile 38 gün süren bir Doğu gezisi yaptık. Doğu illerini karış karış dolaştık. Kurum, Erzurum'da, Erzincan'da Diyarbakır'da hastahane yapmış, ama içerisinde doktor, hemşire ve hastabakıcı yok. Doğu'ya kimse gitmiyor. Profesör Kesler, sizin ilim adamlarınız Paris'in kaç caddesinin olduğunu, Berlin'i ve Londra'yı bilirler ama Anadoluyu tanımıyorlar demişti. Haklı bir görüş. İdeal yavaş yavaş söndüğüne göre, bol para vereceğiz ve oraya doktor göndereceğiz, hemşire yollayacağız. Tasvip etmemekle beraber, burs verilmesini de ele alabiliriz. Böylece işçi ve ailelerinin ızdırapları bir dereceye kadar azalmış olabilir.

Kurumun vazifesi, hizmet-i işçinin ayağına kadar götürmektir. Hizmet işçinin ayağına bugün gitmiyor, muhtelif şikâyetler alıyoruz. İş göremezlik ödeneğini almak için işçi en az iki üç gününü gidip gelmekle geçiriyor. Hollanda ne yapıyor, Belçika iş göremezlik ödeneğini işçinin ayağına posta ile, gönderiyor. Belki Türkiye'de lüks olacak ama tedbirler alınsın ve işçinin ayağına götürülsün, işçiye ödeneğini versin ve işçi yevmiye kaybetmesin. Şimdi şu binada Bakanlık var Kurumdan artık rica ediyorum, bu binayı terketsin de Bakanlık rahat rahat otursun. Kendisi için büyük bir bina yaptırırsın Ankara'da. Hizmetler aksıyor. Kurumun mesken servisi benim binada kiracı. Bilmem ne servisi Dışkapı'da kiracı, böyle dağınıklık olursa bu Kurumun işleri kolay yürümez. Terkedelim artık bu binayı Çalışma Bakanlığına, kendimize başka bir bina yapalım ve hizmetler aksamasın.

SAHİBİ BİZİZ

Konuşuyoruz, konuşacağız, iyiye gitmek için görüşeceğiz. Eğer bu konuşmalar ve görüşmeler daha iyiye daha güzele götürmezse o vakit mecburen Anayasaya sarılacağız. Sahibi benim, idaresi konusunda daha çok söz sahibi olmak istiyoruz diyeceğiz birgün. Bizi de üzmemek için mütevelliler, hükümetler çok hassas davranmalıdırlar bu Kurum üzerinde.

Türkiye'de bir özel sektör düşmanlığı var. Aslında biz servet düşmanı değiliz. İşçiler servet düşmanları ile mücadele ediyorlar. Ama bakıyoruz ki, özel sektörde bazılarının, Devlet Bakanlığı yapmış insanın bile prim borcu var. Gazetede başmakaleler yazmış insanların, Hükümetmiş dördüncü kuvvetin

prim borcu var. 5 milyon tutuyor özel sektörün prim borcu. Alınacak mı? Biz ek-sileceğini beklerken bu rakam gittikçe yükseliyor. Özel sektör sahipleri dikkat edin bu konulara, çeki düzen verin kendinize. İşçinin sağlığı, işçinin istikbali ile oynamayın. Oynarsanız sizi hoş karşılamazlar. Biz de hoş karşılamayız. Şimdi açıkça itiyorum; demokrasi açıklık rejimidir. Kimin prim borcu var, ismen yazsınlar, çıkar-sınlar, versinler, görelim ve ona göre de umumi efkâr haklarında kanaatını versin. Bir gün bir Bakan bana telefon etti, şu meb'usu gönderiyorum size dedi. Gelsin dedim, geldi. Sırf bu prim borçlarını nasıl tecil ederim diye geldi o zat; ismini vermiyeceğim. Partiden partiye atlamış.

Lâstikçiler bilir, Yaşar Ertem bilir. Her ne kadar bizden uzaksa da sendikaya geldi, soyadını söyledi. Ben bunu tanıyorum bir partinin kurucusu. Sonra koalisyon oluyor, Halk Partisi iktidarda. Bu adam da Halk Partisine geçiyor. Prim borcu var. Ödemem diyor, veremem diyor ama üzülüp de büzüliyor. Kurumla konuşayım dedim. Ama namuslu işverenler de. Onun da misalini vereceğim. İhtilâlden sonra bir tanesi geldi. 2 milyon lira devletten alacağı var, 10 bin lira için Kurum onun malını ha-eiz etmeye kalkıyor. Önledim. Prim borçları üzerinde de kim borçlu bilelim, öğrene-lim, millet tanısın. Demokrasi de açıklık var. Arkadaşlarım, benden sonra sizler konuşacaksınız. İşverenler konuşacak ve akademisyenlerimiz konuşacaklar. Ben bura-da sözlerime son verip sayın Başkana teşekkür eder sizlere saygılar sunarım."

İŞVEREN ADINA R. BAYDUR'UN KONUŞMASI

Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy'dan sonra işverenler adına Re-

fik Baydur bir konuşma yapmış ve Sosyal Sigortalar Kurumu Teşkilât Kanununun hazırlanışında işçi ve işveren kuruluşlarının görüşlerinin alınmamasını yermiş ve geçen yıl dağıtılar tasarının geçerli olması halinde, Kurumun özerkliğinden endişe duyduğunu söylemiştir.

Baydur, Kuruma müdahalelerin benimsenmediğini, tahsislerin geciktiğini, Kurumun teknik kadrolarının yetersiz olduğuna da değinmiştir.

GÖRÜŞMELER

Genel Kurulun diğer günlerinde konuşan işçi ve işveren temsilcileri, Sosyal Sigortalar hastahanelerinin çalışmalarından yakınmışlar, Kurum hesaplarının inceleme hakkının Genel Kurula tarınmasını istemişlerdir.

İş kazaları ve meslek hastalıklarının her yıl artmakta olduğunu belirten konuşmacılar, iş güvenliği müfettişlerinin bütün çabalarına rağmen önlenmesi çareleri bulunmamasından yakırmışlardır. Konuşmacılar, işçilerin sağlığı ile ilgili ilgilenilmediğini belirterek, emekli maaşlarının yükseltilmesini, Teşkilât Kanunu'nun bir an önce değiştirilmesini, sanayici kredilerinin düzenli dağıtılmadığını, Kurumun sağlık hizmetlerine daha fazla önem verilmesini, Doğu Bölgesindeki hastahanelerin ihtiyaçlarının karşılanmasını, Sigorta şube müfettişlerinin merkeze bağlanmasını, yaş haddi konusundaki şikayetlerin giderilmesini istemişlerdir.

BAKANIN KAPANIS KONUSMASI

Dört gün devam eden Genel Kurul çalışmaları, Çalışma Bakanvekili Gümrük ve Tekel Bakanı İbrahim Tekin'in konuşması ile sona ermiştir.

Bakan yaptığı konuşmada, sosyal güvenlik politikası üzerinde durmuş, sosyal güvenliğin gelişmiş bütün ülkelerde mutlaka yerine getirilmesi gerekir. bir kamu görevi olduğunu belirtmiştir.

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç düzenlediği basın toplantısında Filyos İşverenini suçlamıştır. Resimde Tunç basın toplantısında.

FİLYOS'TA "HAK ALINDI,,

12 Nisan günü Çimse-İş Sendikası tarafından Sümerbank'a bağlı Filyos Ateş Tuğla fabrikasında başlatılan grev geçtiğimiz ay sona ermiştir.

Grev, kamu oyunda büyük ilgi ile karşılanmış, bu konuda Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un tutumu, işçi kuruluşları tarafından yerilmiştir.

HALİL TUNÇ'UN BASIN TOPLANTISI

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, 9 Mayıs'ta Türk-İş Genel Merkezinde bir basın toplantısı yaparak, toplu sözleşme düzeni hakkında açıklamalarda bulunmuş, bu arada Sanayi Bakanını tenkid etmiştir.

Tunç basın toplantısında şunları söylemiştir:

"Yurdumuzda toplu sözleşme düzeninin başlamasından bu yana tam beş yıl geçmiş bulunuyor. Dünya İşçi Hareketi tarihinde kanlı mücadelelerle elde edilip, korunan bu düzen yurdumuzda normal yollardan elde edil-

miş, Anayasa teminatı altında bir hak olarak kullanılagelmıştır. Türkiye'de, toplu sözleşme ve grev düzeninin bu güne kadar sarsıntı geçirmeden işlemiş olmasının tek nedeni, sendikaların, basiretli, sorumluluklarını müdrik olarak hareket etmeleridir.

Toplu sözleşme ve grev kanununun yürürlüğe girdiği 1963 yılından bu yana, yurdumuzda 195 grev olmuştur. 30 u kamu kesiminde, 165 i ise özel sektörde ilân edilen bu grevlerin hemen hepsi de işverenlerin sendikaları greve zorlaması yüzünden yapılmıştır.

Özellikle, özel sektörün, sendikaları greve zorlamasının başlıca iki sebebi vardır.. Bunlardan birincisi, işçilerin grev hakkını iyi kullanamadıkları intibayı yaratmak ve bu suretle, kamu oyunda grev hakkı aleyhinde bir cereyan uyandırmak; diğeri ise, sendikaları greve zorlayarak ma-

İlî yönden zayıf düşürüp, pazarlık güçlerini yok etmek...

Ancak özel sektörün bu amaçla uyguladığı "sendikaları greve zorlama politikası" başarısızlıkla sonuçlanmış, ne kamuoyunda grevler aleyhinde bir cereyan görülmüş, ne de sendikalar mali yönden yıkılmışlardır. Özel sektör temsilcileri bu gayelerini kendi imkânlarıyla gerçekleştiremeyince, bu defa sendikaların karşısına kamu sektörünün üçkarma politikası uygulamaya başlamış ve bunda da başarı kazanmışlardır.

Bazı bakanların da benimsediği bu görüşe göre, sendikalarla kamu sektörü karşı karşıya gelecek ve bunun sonucunda hem sendikalar güçlerini kaybedecekler, hem de kamu teşebbüsleri çöktürülecek ve meydana özel sektöre terkedilmiş olacak...

Bir süreden beri bu görüşe uygun olarak hareket edilmeye başlanılmıştır. 1963 ten 1967 ye kadar geçen dönemde kamu sektöründe 30 grev yapılmış olmasına karşı, şu anda ilân edilen ve edilmek üzere olan grevler bu sayının çok üstüne çıkacaktır.

Bu politikanın uygulanışını kamu iktisadi kuruluşlarında tesbit etmek mümkündür.

Bugün kamu iktisadi teşebbüsleri tamamen, kötü yönetimin örneği halinde çalıştırılmak istenmektedir. Denilebilir ki, kamu iktisadi teşebbüslerine hiçbir devirde bugünkü kadar baskı yapılmamış, bu kuruluşların yöneticileri hiçbir devirde bugünkü kadar siyasi otoritelerin emri altına girmemişlerdir. Bugün kamu iktisadi teşebbüslerinin yöneticileri şahsi-yetsiz hale getirilmek istenmektedirler.

Gelişmekte olan ülkelerde, kamu sektöründe de, özel sektörde de verimliliğin sağlanmasında, hem sosyal, hem

Prodüktivite Merkezinin olağan kongresinde

TUNÇ YENİDEN

Milli Prodüktivite Merkezi (MPM) Altıncı Genel Kurulu 27 Haziran günü Türk Standartlar Enstitüsü toplantı salonunda yapılmıştır.

Başkanlık Divanına Refik Baydur, Başkan Vekilliğine de Sadık Şide'nin seçilmesinden sonra, Milli Prodüktivite Başkanı ve Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç Genel Kurulu açış konuşmasını yapmıştır.

HALİL TUNÇ'UN KONUŞMASI

Milli Prodüktivite Merkezinin yurt kalkınmasındaki sorumluluğundan söz ederek konuşmasına başlayan Tunç, "Dördüncü Genel Kuruldan bu yana sarfedilen çabanın esasını Kurumun kanunla kendisine verilen görevleri yapabilecek bir hüviyete kavuşturulması" teşkil ettiğini belirtmiş, kişisel çekişme-

lerden uzak bir çalışma ortamının yaratıldığını söylemiştir.

Halil Tunç, 1967-1968 dönemi çalışmaları hakkında da bilgi vermiş, Teşkilâtın dördüncü Genel Kurula sunulan raporda belirlenen işleri geçici programa bağladığını ve gerçekleştirmesi için çaba sarfedildiğini belirttikten sonra, gerek endüstri, gerek tarım sektöründe kısa ve uzun süreli araştırmalara girildiğini, bu amaçla seminer ve konferanslar düzenlenip, filimler gösterildiğini, eğitim film arşivinin günün ihtiyaçlarına göre geliştirildiğini söylemiştir.

Tunç, iş programının, Kalkınma Plân ve Programlarından ilham alınarak hazırlandığını sözlerine eklemiş, endüstride ilerlemenin amacının çağdaş uygarlığa ulaşmak olduğunu, bunun için de insan emeğinin iyi değerlendirilmek gerektiğini belirtmiştir.

de politik engeller vardır. Özellikle kamu sektöründe politik engeller daha yoğundur. Yurdumuzun ekonomik potansiyelinde ağırlığı olan İktisadi Devlet Teşekküllerinde verim düşüklüğünün nedenlerinin başında yetmiş idarecilerin sık sık değiştirilmesi ve siyasi otoritelerin yöneticilere müdahalesi gelmektedir.

50 milyar lira yatırım sermayesi olan İktisadi Devlet Teşekküllerimiz her yıl hiç değilse, 5 milyar liralık yeni fon kazandırmaları gerekirken, bu miktar 600-700 milyon lirada kalmaktadır. Bunun nedenlerini Hükümetlerin İktisadi Devlet Teşebbüslerine karşı olan tutumlarında aramak gerekir.

1950 den bu yana bütün İktisadi Devlet Teşekküllerindeki Genel Müdürlerin ortalamaya görev süresi 1,5 yılı geçmemektedir. İşin asıl üzücü ve zararlı yönü genel müdürlerin görevden alınmasının ciddi bir sebebe değil, hissiyata, dedikoduya veya politik mülâhazalara dayanmakta olmasıdır. Bu değişmeler, her defasında aylarca süren bir sarsıntı meydana getirmekte, devamlı bir personel politikası ve çalışma metodu uygulanmasını mümkün kılma maktadır.

Verimli ekonominin gelişmesini önleyici bundan daha zehirli bir hava tasavvur edilemez ve bu yüzden de İktisadi Devlet Teşekküllerinin en kötü şekilde çalışması için ne yapılması gerektiği ara-

BAŞKAN SEÇİLDİ

Daha sonra Çalışma raporunun görüşülmesine geçilmiştir. MPM'nin hazırlamış olduğu raporda yer alan "yurt ekonomisinin genel hatları" ile "amaç ve stratejisi" konulu bölümlerde Türkiye'nin tarım, sanayi ve diğer sorunlarıyla ilgili açıklamalar yapılmıştır. Rapor Türkiye'nin bugünkü ekonomik bünyesinin görünüşü ile tarımsal bir ülke olduğunu belirtmiş, milli hasılda beş yıl içinde görülür gelişme hızının tarım alanında yüzde 3,1 iken, endüstri alanında 9,6 olarak tespit edildiğini kaydetmiştir.

Bu konuda raporda şöyle denilmektedir:

"Bu durum, Türk ekonomisi ve toplumunda geniş ve düşük verimli bir tarım sektörünün mevcudiyetini ifade eder. Tarım sektöründe hiç şüphesiz teknolojik değişiklikler de yer almaktadır. Hay-

van üretiminin artırılması tarım sektörünün en güç davasını teşkil eder. Her ne kadar hayvancılıkta besicilik bir gelişme göstermekte ise de, ıslah çalışmaları ve yem üretiminin artırılması konuları önemini muhafaza etmektedir."

Çalışma raporu üzerinde delegeler tenkidlerde bulunduktan sonra, bütçe ve iş programının görüşülmesi yapılmış, Yönetim Kurulu teklifleri görüşülmüştür. Danışma Kurulu kurulması hakkındaki teklif onaylandıktan sonra Yönetim Kurulu seçimleri yapılmış ve Halil Tunç ile Orhan Erçelik İşçi Kuruluşlarından; Aydın Deniz ve Korkut Özal işveren kuruluşlarından, Ağâh Oktay Güner Plânlama, Hami Kartay da Hükümet temsilcisi olarak Yönetim Kuruluna seçilmişlerdir.

tırılrsa, sık sık Genel Müdür değiştirilmekten ve genel müdürlere müdahale edilmesinden daha iyi bir yol bulunamaz.

Oysa ki ülkemizde, sosyal adaleti sağlayacak, dengeli bir ekonomi kurulmasında yararlı olacak kuruluşların başında İktisadi Devlet Teşekkülleri gelmektedir. Kamu sektöründe işçilerin iş güvenliği, sosyal hakları teminat altına alınmakta, buna karşılık, özel sektörde ne gerçek bir iş güvenliği ne de kapsamı geniş sosyal haklar mevcut bulunmamaktadır. Aynı şeyi ücretler için de söylemek mümkündür. Bir örnek olarak, özel sektörde çalışan işçilerin % 40'ının 400 TL. dan az ücret aldıklarını, kamu sektöründe ise 400 lira-

dan az ücret alanların sadece % 18 olduğu belirtilebilir. Buna karşılık, 800 liradan yüksek ücret alanların oranı kamu sektöründe % 38, özel sektörde ise, % 24 tür.

Bugün kamu hizmetinde olsun, çalıştırdığı işçiler yönünden olsun, kamu iktisadi teşebbüslerinin yurt ekonomisindeki önemini kabul etmemek imkânsızdır. Türkiye'nin gerçek kalkınması, ekonomimizin ağırlığını bu çeşit kuruluşlara vermesiyle mümkün olabilecektir. Oysa, bu kuruluşlar çeşitli müdahale ve baskılarla verimsiz ve sevimsiz hale getirilmek istenmekte, bu şekilde devletçilik aleyhinde bir cereyan yaratılmaya çalışılmaktadır.

Bu anlayışın en açık örnekleri Sanayi Bakanlığına

bağlı İktisadi Devlet Teşekküllerinde görülmektedir. Şahsi düşünce ve hisleriyle hareket eden Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un, bir yandan sendikaları güçsüz bırakmak, bir yandan kamu sektörünü zayıflatıp, meydana özel sektöre bırakmak için uygulamayı kararlaştırdığı politikanın ilk kurbanı Sümerbank olmuştur.

Sümerbank'ın sahibi bulunduğu Ordu Soya ve Filyos Ateş Tuğlası fabrikalarında toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varılamaması yüzünden greve gidilmiştir.

Ordu Soya Fabrikasında çalışan işçiler adına Türkiye Tüm Gıda İş Sendikası tarafından yapılan toplu sözleşme görüşmelerinde işverenin kabul ettiği ücret artışı sadece 10 kuruştur. Ağır ve tehlikeli işlerden sayılan bu işyerinde asgari ücret 10 liradır. Sanayi Bakanı bu ücretlere en ufak bir artış yapılmasına kesinlikle engel olmuştur.

Sümerbank'ın Filyos Ateş Tuğlası Fabrikasında çalışan işçiler adına üyemiz Çimse-İş Sendikasının yaptığı toplu sözleşme görüşmelerinde, Sanayi Bakanı Mehmet Turgut, işçilere hiçbir hak vermemekte diretmiş ve bizi greve gitmeye mecbur etmiştir. "Sendikalar bizi grevle korkutmak istiyorlar. Grevle gitsinler bakalım, grev nasıl olacak" diyen Sanayi Bakanı bu tutumuyla müesseseyi hergün 40 bin lira zarara sokmaktadır.

Yıllardanberi her bilançosunu zararla kapayan Filyos Ateş Tuğlası Müessesesi, bundan önceki toplu sözleşmeden sonra işçilerin insan üstü gayret ve çalışmaları sayesinde 1967 yılında 4,5 milyon lira kâr etmiş bulunmaktadır. Buna karşılık 20 yıl önce kurulmuş bu müessesede o gündenberi çalışmakta olan kalifiye işçilerin aldıkları ortalama saat ücreti 196 kuruş.

Grevçiler Barikan Otelinin önünde.

OLEYİS'İN GREVİ SEKİZ SAAT SÜRDÜ

Ankara Oleyis Sendikasının 19 Haziran 1968 Çarşamba günü Otel Barikan'da başlattığı grev, sekiz saat sonra işverenin sendika isteklerini kabul etmesi ile sona ermiştir.

Oleyis Sendikası, Bulvar Palas, Yüksel Palas, Balin, Barikan, Belvü ve Pınar Otellerinde çalışan üyeleri için Turistik Otel, Lokanta, Eğlence yerleri işverenleri sendikası ile yaptığı toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşmaya varamamış ve bu işyerlerinde 19 Haziran 1968 günü başlamak üzere grev kararı almıştır.

Sendikanın greve başlamasından bir gün önce Yüksel Palas, İşverenler Sendikası'ndan ayrılarak toplu sözleşme imzalamış, bunu ay-

nı gece Pınar Oteli takip etmiştir. Barikan ve Balin Otelleri ise, toplu sözleşme imzalamamakta direnmışlerdir. Bunun üzerine 19 Haziran Çarşamba günü Barikan'da grev'e başlanmış, ancak sekiz saat sonra, Barikan da sözleşmeyi imzalayacağını bildirmiştir.

Yüksel Palas, Bulvar Palas, Pınar ve Balin Otellerinde yapılan sözleşme ile kıdem tazminatında ileri hükümler sağlanmış, disiplin kurulları kurulmuş, yıllık izinler çalışma süresine göre düzenlenmiş, yılda 250 lira ikramiye verilmesi asgari ücretin 400 liraya çıkarılması kabul edilmiş ve çalışanlara 50-200 lira arasında zam yapılmış, yüzde ile çalışanlara ücret garantisi verilmiştir.

tur. Bu müessesede asgari ücret saatte 145 kuruştur. Sadece bir işçiye verilen azami ücret ise 310 kuruştur. 628 işçinin çalıştığı bu işyerinde ortalama günlük ücret 15.72 liradır. Buna karşı işyerindeki çalışma şartları çok ağırdır. Üretim insan gücü ile sağlanmaktadır.

Toplu sözleşme görüşmelerinde ücret artışı talepleri ni reddeden bu müessesede grevin başlamasından sonra, fabrikanın aldığı siparişler özel sektöre devredilmiş ve bu suretle bir kamu kuruluşunun zarara girmesi pahasına özel sektöre yeni imkânlar yaratılmıştır.

Sanayi Bakanının daha önce bir toplantıda açıkladığı "ücretleri dondurmak" politikasının asıl gayesi bu şekilde ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Burada asıl üzerinde durulması gereken bir başka nokta; hükümetin bu konuda belirlenmiş bir politikası olmadığıdır. Devletin idaresinde bir plân ve program uygulamak gerekir. Her sorumlunun ayrı ayrı kendi görüşüne uygun bir politika uyguladığı bir ülkede ciddi bir devlet yönetiminden söz etmeye imkân yoktur. Sanayi Bakanının uygulamak istediği "ücretleri dondurmak", sendikaları kamu teşebbüsleri ile karşı karşıya getirerek, hem işçi kuruluşlarını hem kamu iktisadi kuruluşlarını zayıf düşürmek ve bu suretle meydama özel sektöre bırakmak politikasının bir Bakanın görüşü mü, yoksa hükümetin görüşü mü, olduğunu bilmekte fayda vardır. Memleket ekonomisine zarar verecek bir politikadan bir bakan sorumlu tutmaya imkân yoktur. Hükümetin bu konuda programında belirttiklerine sadık olup olmadığını, tesbit edilmiş yeni bir politikası bulunup bulunmadığını öğrenmek kamuoyunun hakkıdır.

Sanayi Bakanının uyguladığı politikanın sonucu olarak Sümerbank'ın Filyos Ateş Tuğlası ve Ordu Soya Fabrikası grevlerinden sonra Sümerbank Satış mağazalarında da grev kaçınılmaz bir hale gelmiştir.

Toplu sözleşme düzeni müdahale istemeyen bir düzendir. Sendikalar yaptıkları toplu sözleşme görüşmelerinde karşılarında, bu kuruluşların yetkili kişileri yerine Sanayi Bakanını bulmuşlar, bakanların şahsi görüşleriyle mücadele etmek zorunda kalmışlardır.

Sanayi Bakanlığına bağlı Filyos Ateş Tuğlası Fabrikasında uygulanmakta olan grev artık Türk İşçi Hareketinin malı olmuştur. Bu grevi bundan böyle Türk-İş yürütecektir.

Anayasamızın sosyal haklarla ilgili bölümleri sadece bu bakan tarafından değil, onu örnek alan diğer bazı kişiler tarafından da pervasızca ihlâl edilmektedir. Bir örnek olarak Konya Belediye Başkanım vermek isteriz. Konya Belediye Başkanı, sendikalara karşı olduğunu açıkça belirtmiş, toplu sözleşme yapamayacağını söylemiş ve bunun sonucu olarak üyemiz Tümtis Sendikası Konya Belediyesi Otobüs İşletmesinde üç ay önce greve gitmiştir. Aynı anlayışta olan altı Belediyede daha grev tehlikesi başgöstermiş bulunmaktadır.

Toplu sözleşme düzenini kamuoyu nezdinde küçük düşürmek gayesi taşıyan, sendikaları güçsüz hale getirip, işçiyi her türlü dayanaktan yoksun bırakmak ve kamu teşebbüslerini yok edip, meydana özel teşebbüse bırakmak isteyen kişiler bu sorumsuzca davranışlarının neye mal olacağını hesaplamamış görünüyorlar.

Bir taraftan serbest rekabetin insafsız şartlarından faydalanan gözü açık kişiler fert halinde çalışıp, alabildiğine kazanmakla yetinmeyecek, tröstler, karteller şeklinde türlü birleşmeler vücuda getirerek piyasada fiyatları hükmetmeye başlayacak, çok defa kamu çıkarlarını çiğneyerek aşırı kazançlar sağlayan dızsızlık iktisadi hürriyetler, büyük çoğunluğun sefaleti pahasına savunulacak... Öbür yandan en ağır şartlar altında çalışan insanların bir ekmek parasına çalışmasına göz yumulacak, bunların bir parça

Grevlerin baltalanmak istenmesini protesto eden 31 sendika İzmir'de yürüyüş yaptı. Türk-İş Temsilcisi B. Asutay (solda) "haksızlığa karşı direneceğiz" dedi.

GENEL-İŞ: DİRENECEĞİZ...

Genel-İş Sendikası, İzmir Belediyesine bağlı Temizlik İşleri Müdürlüğü işyerinde geçtiğimiz ayın başından beri yürütmekte olduğu greve devam etmektedir.

Toplu İş Sözleşmesine yanaşmayan ve işçi haklarını vermekten kaçınan Belediye Başkanı Osman Kibar, grevin devam ettiği sürece içinde, Temizlik İşleri Müdürlüğüne çok sayıda işçi alarak, grevi kırma yoluna sapmış, daha da ileri giderek, greve devam etmek isteyen işçilere karşı zor kullanmağa başlamıştır.

daha fazla kazanmasına engel olunmaya çalışılacak..

Sözde hürriyet rejiminin savunucusu bir bakan bu tutum ve davranışları ile hürriyet rejiminin temeline dinamit koyduğunun farkında bile değil...

Grevle ilgili olarak açıklamada bulunan Genel-İş Sendikası yetkilileri "Anayasa teminatı altında olan hakların elde edilmesi için bütün gücümüzle direneceğiz." demişlerdir.

İZMİR'DE İŞÇİLERİN YÜRÜYÜŞÜ

Öte yandan İzmir'de çeşitli sendikaların devam etmekte olan grevlerin, bazı kuruluşlar tarafından baltalanmak istenmesi üzerine, geçtiğimiz ayın ortalarında 31 sendikanın katıldığı bir protesto yürüyüşü tertiplenmiştir.

Zaman zaman kendi zihniyetinde olan işverenlere yaptığımız uyardı, bu sayın bakana bir kere daha yapmak isteriz.

Sayın Bakan; bu tutum ve davranışınızın sonucu ülkemizde hiç arzu etmediğimiz

bir sosyal felâket başgösterirse, biz işçilerin hürriyetimizden gayri kaybedecek hiçbir şeyimiz yok. Ama sizin ve sizin zihniyetinizi paylaşanların kaybedecekleri çok şeyiniz var..."

TÜRK-İŞ'E BAĞLI SENDİKALAR FİLYOS GREVİNİ DESTEKLİYOR

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç'un basında geniş yer alan açıklamalarından sonra, Türk-İş'e bağlı kuruluşlar, Çimse-İş Sendikasının Filyos grevini desteklediklerini bildirmişlerdir.

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç'un yaptığı basın toplantısında, grevin artık Türk İşçi Hareketinin malı olduğunu ve sonuna kadar devam edileceğini açıklaması Çimse-İş Sendikasında ve grevci işçiler arasında büyük memnurluk yaratmıştır.

ÇİMSE-İŞ SENDİKASININ SANAYİ BAKANINA CEVABI

Filyos grevi ile ilgili Çimse-İş Sendikası da bir bildiri yayınlamış, Sanayi Bakanının iddialarına cevap vermiştir. Bildiride şöyle denilmektedir:

"Çimse-İş Sendikası, Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç'un Türk-İş adına verdiği ve Sanayi Bakanını hedef tutan demecine kelimesi kelimesine katılmaktadır.

Üst kuruluşumuz Türk-İş tarafından açıklanan hususlar, Sanayi Bakanının iddia ettiği gibi "kulaktan dolma bilgiler" değil, hepsi belgelerle ispatlanabilecek ve hepsi yaşadığımız olayların içinden aldığımız gerçeklerin ta kendisidir. Sendikacılar kulaktan dolma bilgilerle hareket etmezler; ama kulaktan dolma bilgilerle Bakanlık idare edildiği, Mehmet Turgut'un her davranış ve tutumuyla ortadadır.

Demeçlerin seviyesi hitabedilen kişinin seviyesine göre ayarlanır. Türk-İş'in Sanayi Bakanına hitabı ona yapılması gerekenin en hafifidir.

Bir yandan "şerefli Türk işçi-

leri" diyen Mehmet Turgut, öte yandan, Şerefli Türk işçilerini günde 12 liraya çalışmaya zorlayarak, onları sefaletin pençesine tutmak istiyor. Bu davranış Mehmet Turgut'un samimiyetinin bir ölçüsüdür.

Sanayi Bakam Mehmet Turgut hazırsa, "kulaktan dolma bilgiler" dediği iddialarımızı, toplum huzurunda, gazeteciler önünde kendisiyle tartışmaya hazırız.

Tekrar ediyoruz; Filyostaki işçileri greve Mehmet Turgut götürmüştür. Turgut, işçileri 12 liraya çalışmaya mecbur etmek isteyen bir zihniyetin temsilcisidir.

Bu sözlerimizi doğrulamak için Filyosta çalışan bazı işçilerin aldıkları ücretleri belirtmekle yetiniyoruz:

Tesviyeci Selâhattin Uzun
195 krş. saat ücreti

Plânyacı Namık Kandemir
190 " " "

Kaynakçı Hayri Yardım
190 " " "

Tornacı Selami Köktürk
190 " " "

Soğuk demirci Ramazan Nayman
190 " " "

SÜMERBANK KAMUOYUNU YANILTIYOR

Sümerbank'a ait Filyos Ateş Tuğlası Fabrikasında Çimse-İş Sendikası tarafından ilân edilmiş bulunan grev sonucu müessesenin kaybı 32 günde 1.280.000 lirayı bulmuştur. Bir kamu kuruluşu olan fabrikanın büyük zararlara uğraması paahasına, özel sektöre iş sahası açmak için işçi haklarını vermemekte direnen zihniyet, bu defa da yanlış bilgiler yayınlarak kamuoyunu yanıltma çabasına girişmiştir.

Sümerbank Genel Müdürlüğü tarafından yapılan bir açıklamada, Sendikanın işçiler için yıllık toplamı 4 milyon 592 bin lirayı bulan zam istediği belirtilmektedir. Sümerbank gene, yaptığı açıklamada,

"greve bu aşırı isteğin sebep olduğunu, Sümerbank'ın realitelere, martığa ve hakkaniyet ölçülerine uygun bir zeminde anlaşılmaya hazır olduğunu" belirtmektedir.

Sümerbank'ın verdiği bu bilgiler gerçeklerin tamamen dışındadır. Sendikanın işçiler için istediği zam tutarı yılda 4 milyon 592 bin lira değil, bu rakamın ancak üçte biridir.

Filyos Ateş Tuğlası Fabrikası, çalışma şartları bakımından en zor ve ağır şartlarda çalışmayı gerektiren, buna karşı en düşük ücretle işçi çalıştıran bir kuruluştur. Fabrikanın yıllık kârı 4,5 milyon liradır. İşçi ücretleri ortalaması ise, 15,72 liradır. Buna, göre Filyos Ateş Tuğlası Fabrikasında çalışan işçiler ortalama olarak ayda 400 liraya geçinmek zorunda bırakılmaktadırlar. Oysa aynı işkolunda kurulu diğer işyerlerinde bu rakam, iki hatta üç misline kadar çıkmaktadır.

Çimse-İş Sendikası işçi ücretlerine günde dört lira zam istemiştir. Bu zam sayesinde, işçilerin daha iyi bir hayat seviyesine ulaşmaları değil, fakat artan hayat pahalılığından daha çok zarar görmemeleri sağlanmış olacaktır. Sanayi Bakanı Mehmet Turgut'un emri ile hareket eden, aynı şekilde emirle, açıklamalar yayınlayan Sümerbank, çalıştırdığı işçilerin bugünkünden daha zor duruma düşmelerini önleyecek ücret zammına "hayır" demek suretiyle, işçinin emeğine ne ölçüde değer verdiğini ortaya koymuş bulunmaktadır.

Çimse-İş'in işçiler için istediği günde dört lira zammı, kamuoyuna milyonlarca lira gibi göstermek için bir takım hayali rakamlarla ortaya çıkan Sümerbank, fabrikanın yıllık kârının bir miktarını işçiye ayırmaya yanaşmamakla, sosyal adalet ilkelerini en açık şekilde çiğnemekte, işçiyi bir ekmek parasına, yarı aç, yarı tok yaşamaya mahkûm edeceğini sanan geri bir zihniyetin örneğini vermektedir.

Bu anlayışla bugün Türkiye'de müessese yönetmeye imkân yoktur. Hele bir kamu kuruluşunu, işçi ücretlerini bahane ederek, özel sektöre iş sahası açmak için yokolma-

ya sürüklemek, suçların en ağırını teşkil edecektir. Bu suçun hesabının sorulmayacağını sanmak da işçinin bir ekmek parasına çalıştırılacağını sanmak kadar büyük bir hatadır.

Bütün bunlardan sonra, üyemiz Çimse-İş Sendikasının, Sümerbank'ın Sendikanın isteği olarak açıkladığı yıllık 4 milyon 592 bin liralık ücret artışı ve sosyal haklar toplamının yarısı olan 2 milyon 300 bin lira üzerinde anlaşmaya hazır olduğunu açıklıyoruz.

Sümerbank, yaptığı açıklamada verdiği rakamların kamuoyunu yanıltmak amacı gütmeyeceği iddiasında ise, Çimse-İş'in "realitelere, mantığa ve hakkaniyet ölçülerine uygun" olan bu teklifini kabul etmelidir. Çimse-İş bu suretle, Sümerbank tarafından kendi istekleri olarak ilân edilmiş bulunan yıllık 4 milyon 592 bin liranın yarısına düşmüş bulunmaktadır. Yok, Sümerbank bu isteği kabul etmezse, yaptığı açıklamanın kamuoyunu

yanıltmak amacı taşıdığını, her türlü sorumluluk duygusundan uzak bir davranışla ve en hafif tabiriyle kamuoyuna yalan söylediğini kabul etmiş olacaktır.

İşçi haklarını vermemek için işi yalan söylemeye kadar götüren bir zihniyetle mücadele ise, dürtüst kişilerin görevidir.

Çimse-İş Sendikası bu durumda, Türk İşçi Hareketi tarafından da desteklenen grevine elbet devam edecek ve Sümerbank'ın beyanlarla kamuoyunu yanıltmasına asla müsaade edilmeyecektir.

ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİ FİLYOSTA GREV YAPAN İŞÇİLERİ ZİYARET ETTİ

Zonguldak Maden İşçileri Sendikası yönetici ve üyelerinden bir grup işçi, başlarında Sendika Başkanı Osman İpekçi olduğu halde Filyosta grev yapan işçileri ziyaret etmişlerdir.

Maden İşçileri Sendikası yöneticileri, getirdikleri erzakı grevci işçilere dağıtmış, grevin bütün işçiler tarafından maddî ve manevî desteklendiğini belirtmişlerdir.

GREV SONA ERİYOR

Uzun süre kamuoyunu meşgul eden, tartışmalara yol açan grev, işverenin, Sendikanın dileklerini kabul ederek, işçi haklarını tanınması üzerine geçtiğimiz ay içinde sona ermiştir.

Tarafların anlaşmasıyla, grev yapan 640 işçi ücret artışı ve çeşitli sosyal haklar elde etmişlerdir.

Anlaşma uyarınca, işçilerin asgari ücretleri 145 kuruştan 175-200 kuruşa çıkarılmış, saat ücretlerine ayrıca seyyanen 45 kuruş zam yapılmıştır.

Yeni sözleşme işçilerin ölüm, doğum ve evlenme yardımlarını da arttırmıştır.

YAPI - İŞ FOSTER WHEELER'DE GREVE GİTTİ

Yapı-İş Sendikasının uzun süredir anlaşmazlık halinde olduğu, Amerika'lı işveren Foster Wheeler Turkey Inc.'e ait Ankara Mühendislik bürosunda 23 Mayıs'tan itibaren grev uygulamasına geçilmiştir.

Sendikanın taleplerini kabul etmeyen Amerikalı işverenin tutumu karşısında grev kararı alınmış ve işyerinde çalışan Amerikalı personel dışındaki 9 kişi bu karara katılmıştır.

Yapı-İş sendikasının çeşitli sözleşme çağrılarına ve Uzlaştırma Kuruluna katılmayan işveren, greve sebep olmuştur.

Yapı-İş'in Ankara'da Foster Wheeler Ince ait işyerinde başlattığı grev sırasında çeşitli olaylar oldu. İşveren, "çalışmak isteyen işçilerin işyerine zor kullanılarak alınmadığını" iddia ederek mahkemeye başvurduysa da, iddiası asılsız çıktı. Resimde Yapı-İş üyesi grev gözçüleri.

Türk Harb - İş kongresinde yurt sorunları görüşüldü

Türk Harp-İş Federasyonu 9 uncu Genel Kurulu 13-15 Mayıs günleri Sosyal Sigortalar Kurumu salonunda yapılmıştır.

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, Mali Sekreter Ömer Ergün, Eğitim Sekreteri Ethem Ezgü, İşçi Milletvekillerinden Tes-İş Federasyonu Başkanı Enver Turgut, Mustafa Ertuğrul, Metal-İş Federasyonu Başkanı Kaya Özdemir, Çimse-İş Sendikası Başkanı Hasan Türkay ile Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem, CHP Genel Sekreter Yardımcısı İbrahim Öktem, CKMP Genel İdare Kurulu üyesi Süleyman Sürmene, Milli Savunma Bakanlığı İşçi Dairesinden Albay Meftun Baykal başkanlığında bir heyet ve sendika yöneticileri tarafından izlenen Genel Kurul, Federasyon Başkanı Celâl Bülbül'ün konuşması ile çalışmalara başlamıştır.

CELÂL BÜLBÜL'ÜN KONUŞMASI

Harp sanayiinde çalışanların problemleri ve yurt sorunlarını eleştiren Federasyon Başkanı Celâl Bülbül, "birlik ve beraberliğimizin Türk savunma gücünün devleşmesi ne geniş ölçüde katkıda bulunacağı inkâr edilemez" demiş, Türk İşçi Hareketinin, ekonomik ve sosyal konulardan başka siyasi konularda da varlığını devam ettireceğini ancak partilerüstü kalmanın yurt ve işçi yararına olduğunu belirtmiştir.

Toprak ve tarım reformuna da değinen Celâl Bülbül, "son günlerin tartışılan konularından biri de, Toprak veya Tarım Reformunun hangisinin lâzım olduğudur. Bugün İktidar Tarım Reformunu, Ana Muhalefet Partisi de Toprak Reformunu

savunmaktadırlar. Biz, ne çıplak toprağın topraksızlara dağıtılmasıyla Toprak Reformunun, ne de topraksız toprak verilmeden Tarım

CELÂL BÜLBÜL
Türk Harb-İş Başkanı

Reformunun gerçekleşeceğine inanmıyoruz" dedikten sonra, işsizlik sigortası üzerinde durmuş, hükümetin bu konuda hazırladığı tasarının işçi kuruluşları tarafından beğenilmediğini ve Türk işçisinin ek güven kaynağı olan kıdem tazminatını kaldırmayı öngördüğünü belirtmiştir.

Çalışan insanların sağlık, konut ve kültür olanaklarının çözümlenmesi gerektiğinin üzerinde de önemle duran Celâl Bülbül, vergi politikası konusunda şunları söylemiştir:

"Serbest rekabet yüzünden gelir ve servetin fertler arasındaki dağılışı geniş eşitsizlikler yaratılmaktadır. Bilhassa sabit gelirlerde vergi tahsilinin ücret ödemelerinin her zaman kontrole tâbi ol-

ması yüzünden, çok kolay olması, yıllardır devlet gelirlerinin büyük kısmının bu yolla karşılanmasını sağlamış ve bu yüzden işçi ile memur bu yükümlülükler altında ezilmiştir."

Konut ve tüketim kooperatiflerinin, milli çıkarlarımız ve sosyal huzurun yerleşmesi yönünden yararlı olduğuna dikkati çeken Federasyon Başkanı Celâl Bülbül, Meclise verilen İYAK Kanun Tasarısının bu konuda gerekli fonksiyonu yapabileceğini söylemiştir.

Asgari Ücret Komisyonunun yakında çalışmalara başlayacağını da belirten Bülbül, "bu komisyon ihtiyaca cevap verecek bir rakam tespit etmez veya edemez ise, toplu sözleşmelerde ücret konusu büyük tartışmalara sebep olacak ve hatta bu hususta grevlere dahi gidilecektir" demiştir.

Bülbül, Plân ve diğer sorunlar üzerinde de durarak konuşmasını bitirmiştir.

Federasyon Başkanının açış konuşmasından sonra Başkanlık Divanı seçimi yapılmış ve Halil Tunç Başkanlığa, Hasan Türkay ile Şerafettin Akova da ikinci başkanlığa getirilmiştir.

Kongre Başkanı, konuklara söz vererek Yol-İş Federasyonu Başkanı Halit Mısırlıoğlu'nu çağırmıştır.

MISIRLIOĞLUNUN KONUŞMASI

Üçüncü dönem toplu sözleşmelerle, işverenlerin daha önce verilmiş olan hakları geri alma çabasında olduğunu belirten Mısırlıoğlu, bu dönemin çok çetin geçeceğini ve Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç'un Sanayi Bakanı hakkındaki demecini desteklediğini söylemiştir.

ALBAY MEFTUN BAYKAL KONUŞTU

Milli Savunma Bakanlığı İşçi Dairesi adına konuşan Albay Meftun Baykal, işçi hareketinin demokratik ülkelerde en büyük teminat olduğunu, işçi kuruluşlarının, işvereni yönetmek için değil, onun varlığını kabul ederek, işçi haklarını savunan topluluklardan meydana geldiğini söylemiş, toplu sözleşme düzenine

girdiğimizden bu yana, Milli Savunma Bakanlığının kendi işyerlerinde çalışanlara yüzde 65 oranında ücret zammı ve sosyal yardımlarda bulunulduğunu açıklamıştır.

CKMP Genel İdare Kurulu üyesi Süleyman Sürmene ise, tüm işçi hakları üzerinde durmuş, bu konuda partisinin görüşünü açıklamıştır.

ÖKTEMİN KONUŞMASI

Daha sonra konuşan CHP Genel Sekreter Yardımcısı İbrahim Öktem, hür sendikaların demokratik düzen içindeki yeri üzerinde durmuş ve "hür sendikacılık her geçen gün süratle gelişmektedir. Sendikaların, gerek işçi menfaatleri, gerek yurt sorunlarının çözümlenmesi yönünden, siyasi bir partiye desteklemeleri gerektiği inancındayım. Türk-İş topluluğu yalnız kendi aklarının savunucusu değildir" demiştir.

Öktem, toprak reformu, vergi adaleti ve diğer reformlarda, devrimci bir karktere sahip olunması gerektiğini ileri sürmüş ve şöyle demiştir:

"Türk-İş topluluğu ne kadar dayanışma içinde olursa, haklarını o nisbette kolay elde eder. Aşırı sağın ve aşırı solun karşısında olmalıyız. Bu konuda Türk-İş'in görüşlerini yürekten paylaşıyor ve destekliyoruz."

BAŞTÜRK MİKROFONDA

İbrahim Öktem'den sonra mikrofona gelen Genel-İş Sendikası Genel Başkanı Abdullah Baştürk, Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç'un Sanayi Bakan hakkındaki sözlerini desteklediğini söylemiştir.

KAYA ÖZDEMİR KONUŞTU

Daha sonra bir konuşma yapan İstanbul Milletvekili Metal-İş Federasyonu Başkanı Kaya Özdemir, Genel Kurulda konuşan Albay Meftun Baykal'a teşekkür etmiş, "siyasi partilere istikamet verecek bir konuşma yapmıştır, yürekten alkışlarım" demiştir. Kaya Özdemir, Harp-İş ile Metal-İş'in birleşmeleri teklifini de yaparak her iki kuruluşun aynı karakter ve yapı içinde bulunduklarını ve birleştikleri takdirde büyük bir gücün doğacağını söylemiş, Türkiye'de artık ulusal bir harp sanayiinin kurulması gerektiği üzerinde durmuştur.

AKOVA'NIN KONUŞMASI

Türk-İş Genel Kurulunda alınan kararların dışına çıkılmamasını savunan DYF-İŞ Başkanı Şerafettin Akova, toplu sözleşme düzeninin dar boğazlara itilmek istenmesinden yakınmış, Halil Tunç'un Sanayi Bakanı hakkındaki sözlerini desteklediğini açıkladıktan sonra, "bir dayanışma içinde olmalıyız ve buna mecburuz" demiştir.

HASAN TÜRKAY KÜRSÜDE

Çimse-İş Sendikası Başkanı Ankara Milletvekili Hasan Türkay, Türk-İş'in partilerüstü politikasını benimsediğini söylemiş, daha sonra Filyos Ateş Tuğlası Fabrikasındaki grev hakkında Sümerbank'ın iddiaalrı üzerinde durarak şöyle demiştir:

"Türk-İş Genel Sekreteri ile Sanayi Bakanı karşı karşıya geldi. Bu 32 günden beri devam etmekte olan grev yitirdir. Türk-İş Genel Sekreterinin yanındayız. Sanayi Bakanı bize grev yolunu göstermektedir. Biz sendikacılar en son söyleyeceğimizi başta açıklayan insanlar, ama şimdi bu huyumuzdan vazgeçtik. Şimdi bırakıyoruz, Sanayi Bakanı bizim terk ettiğimiz bu yolu benimsemiştir. Çimse-İş Sendikası 640 işçiye 10 kuruş zam verecek bir anlaşmaya imza atamaz, bizden bunu istediler. Sümerbank Genel Müdürlüğü sendikamızın 4,5 milyon lira zam istediğini açıklamaktadır.

Yanlış bir iddia. Bizim istediğimiz 1 milyon liradır. Versinler 1 milyon lirayı, grev sona ersin. Bazı arkadaşlar tarafından yersiz konuşmalar yapılmaktadır. Dayanışma içinde olmamız, haklarımızı elde etmemiz bakımından önemlidir."

Konuşmalardan sonra, komisyon seçimleri yapılmış ve ilk günkü çalışmalar sona ermiştir.

Genel Kurulun ikinci gününde, çalışma raporunun görüşülmesine geçilmiştir. Söz alan delegeler, işçi haklarının kısıtlanması yolundaki hareketleri kınamışlar, Amerikan işyerlerinde iş güvenliğinin sağlanmasını istemişlerdir.

ÇALIŞMA BAKANININ KONUŞMASI

Genel Kurulun ikinci gününde hazır bulunan Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem, işçi haklarının kısıtlanacağı hakkındaki söylentileri yalanlamış, aksine işçi lehine kararlar alındığını, bu arada emeklilik yaş haddinin 60'tan 55'e indirileceğini açıklamıştır.

Genel Kurulun üçüncü günü, İcra Kurulu tenkidlere cevap vermiş, daha sonra seçimlere geçilmiştir.

Yapılan seçimlerde; Başkanlığa Celal Bülbül, ikinci Başkanlığa Remzi Durukan, Genel Sekreterliğe İlhami Açıkgöz, Genel Sekreter Yardımcılığına Manel Aktari ve Mali Sekreterliğe de Naci Tuncel getirilmiştir.

Harb-İş Federasyonunun kongresinde çeşitli işçi ve yurt sorunları tartışıldı. Delegeler toprak ve tarım reformu üzerinde durdular, işsizlik sigortasının kurulmasını istediler. Resimde Harb-İş delegelerinden bir grup görüşmeleri izlerken.

ANKARA YOL-İŞ SENDİKASININ KONGRESİ YAPILDI

Yol-İş Ankara Sendikasının Yedinci Genel Kurulu 18 Mayıs'ta Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy'un başkanlığında, Türk-İş toplantı salonunda yapılmıştır.

Bayındırlık Bakanı Orhan Alp, Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem, Türk-İş yöneticileri ve işçi milletvekilleri ile çok sayıda sendika liderinin izlediği Genel Kurul, Sendika Başkanı Özdemir Acar'ın konuşması ile çalışmalarına başlamıştır.

Karayolcuların yurt kalkınmasının en önemli dalında büyük bir inançla çalıştıklarını belirten Özdemir Acar, Türk Sendikacılık Hareketinin dayanışma içinde daha güçlü olacağını söylemiştir.

BAYINDIRLIK BAKANI KONUŞMA YAPTI

Genel Kurulda bir konuşma yapan Bayındırlık Bakanı Orhan Alp,

Bakanlığı ile ilgili açıklamalarda bulunmuş, bu arada İstanbul çevre yolları ile boğaz köprüsünün önümüzdeki kış ayları içinde ihale edileceğini söylemiştir.

Bakan, Türkiye'de Devlet, il ve köy yolları tutarının 90 bin kilometre olduğunu, ancak normal ölçüler içinde bunun 200 bir kilometreyi geçmesi gerektiğini açıklamış ve bu konuda çalışmaların hızlandırıldığını söyleyerek "her şeyin başı yoldur ve her hizmeti ancak yolla yerine getirebiliriz" demiştir.

ÇALIŞMA BAKANI DA KONUŞTU

Yol-İş Kongresinde Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem de bir konuşma yapmıştır. 1965 yılından sonra köy yolları yapımındaki gelişmeyi anlatan Çalışma Bakanı, son üç yılda asfaltlama çalışmalarında da büyük bir artış ve başarı sağlandığını belirtmiş, "karayolu işçilerine teşekkür borçluyuz" demiştir. Erdem daha sonra "plânların millet için yapılmak" gerektiğini öne sürmüş, 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu ve Çalışma Bakanlığı Teşkilât Kanunu hakkında bilgi vermiştir.

ra 26 kuruşa çıkmıştır. Bu arada işçilere, hizmet amacıyla tasarruf bonoları kaldırılmış, hazineye 400 milyon liraya malolan vergi indirimleri yapılmıştır."

Müftüoğlu, işçilerin birlik ve beraberlik içinde olmaları gerektiği üzerinde durarak "bu hizmet yarıdır. Birbirinizi kırmadan meselelerinizi halledin" demiştir.

İBRAHİM ÖKTEM KONUŞMA YAPTI

Devlet Bakanından sonra bir konuşma yapan CHP Genel Sekreter Yardımcısı İbrahim Öktem, hür sendikacılık çalışmalarına değinerek şöyle demiştir:

"Hür sendikacılık demokrasinin başlıca kaynaklarından birisi olduğu gibi, genel oy'un en etkin mihrakıdır. Bu anlamdaki öteki kuruluşlarla kıyaslandığı zaman toplum hayatımızda görevini en iyi yapan bir kuruluş olmağa hak kazanmıştır. Bu bakımdan sendika yöneticileri ve üyeleri, yalnız kendi çıkarları açısından değil, yurdun ve milletin çıkarları açısından da bundan böyle büyük bir sorumluluk taşımaktadırlar."

KEMAL ÖZER'İN KONUŞMASI

Genel Kurulun ikinci gününde söz alan Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu Başkanı Kemal Özer, kömür havzasında birikmekte olan kömür stokunun 820 bin tona yükseldiğini belirterek, bunun büyük bir işsizlik meydana getireceğini söylemiş ve şöyle demiştir:

"Bu stoklar arttığı takdirde maden işverenleri, işçi tensikatına başlayacak, maden işçilerimiz işsiz kalmak tehlikesiyle karşı karşıya gelecektir. Resmî sektör henüz bu yola gitmemiş, fakat özel sektörde işten çıkarmalar başlamış ve hatta bir kısım ocaklar kapatılmıştır."

Kemal Özer sözlerine şöyle devam etmiştir:

ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİ KONGRESİ

Zonguldak Maden İşçileri Sendikasının 19 uncu Genel Kurulu 17-19 Haziran tarihleri arasında toplanmıştır.

Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, Devlet Bakanı Sadık Tekin Müftüoğlu, işçi milletvekilleri ile diğer milletvekili ve senatörler ve kalabalık işçi kuruluşları temsilcilerinin katıldığı Genel Kurul, Türk-İş Teşkilâtlanma Sekreteri Ethem Ezgü'nün başkanlığında yapılmıştır.

Kongre çalışmaları sırasında bir konuşma yapan Devlet Bakanı Sadık Tekin Müftüoğlu Birinci ve İ-

kinici Beş Yıllık Plânlar arasında farkları eleştirmiş ve çeşitli işçi sorunları hakkında bilgi vermiştir.

MÜFTÜOĞLU'NUN KONUŞMASI

İkinci Beş Yıllık Plânın köy sorunlarına büyük önem verdiğini söyleyen Devlet Bakanı daha sonra işçi konularına değinerek, asgari ücretler konusunda yapılar çalışmalarını anlatmış ve şöyle demiştir:

"Bizden evvel tesbit ve tatbik olunan asgari ücret ortalaması 836 kuruş iken bizim zamamızda bu rakam 11 li-

"Bu durumun meydana gelmesine sebep Türkiye'deki yakıt ve enerji politikasının fuel-oil'e dönmesidir. 1967 yılında Enerji Bakanının vermiş olduğu demeçte, yeni kurulacak tesislerle eski tesislerin fuel-oil'e dönmeyecekleri ve tahsis yapılmayacağı açıklanmasına rağmen durum tamamen aksi yönde gelişmeye devam etmektedir. Buna dönüş, ileride memleketimizin bir harbe girmesi halinde milli sanayimizi felce uğratacaktır. Hem maden işçilerini bekleyen işsizlik tehlikesinin bertaraf edilmesi ve hem de maden sanayimizin uğramakta olduğu zararların önlenmesi bakımından hükümetimizin konu üzerine ciddiyetle eğilmesini ve gerekli tedbirleri kısa zamanda almasını beklemekteyiz."

SEYFİ DEMİRSOY'UN KONUŞMASI

Genel Kurulun üçüncü gününde hazır bulunan Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, bir konuşma yapmış, maden işçilerinin sorunları ve diğer konular üzerinde görüşlerini açıklamıştır.

"Madenci bir ve beraber olduğu müddetçe şansı değişir" diyerek konuşmasına başlayan Demirsoy, sendikaların demokrasinin vazgeçilmez müesseseleri olduğunu, güçlü sendikaların rejimin teminatı olduğunu kaydederek şöyle demiştir:

"Sendikalar bir ülkede güçlü ve sözünü geçirir durumda olursa, o ülkede, işçi de hakkını alır. rejim de tehlikeye girmez. Türkiye'de sendikacılık daha yeni sayılır. Buna rağmen güçlüyüz ve daha güçlü olacağız. Kavuştuğumuz hakları hiç bir zaman elimizden kaçırmamağa kararlıyız."

Demirsoy, Türk İşçi Hareketinin, dünya sendikacılığı içinde itibarlı bir yeri olduğuna değinmiş, daha sonra madencilerin de uluslararası kuruluşlarda söz sahibi bulunduğunu sözlerine eklemiştir.

Türk-İş Başkanı, partilerüstü politika ve toplu sözleşme düzeninden de söz ederek konuşmasını şöyle sona erdirmiştir:

"Toplu sözleşmelerle her istenilen alınmaz. Şartların ve imkânların içindekilerin en iyisi alınır. Dünyada, toplu sözleşmelerin en iyi yapılmıştır iddiasında kimse bulunmaz. Türkiye'de Türk sendikacılığının rahatsız olanlar bulunabilir. Bizim sözlerimiz tok, hiç bir ard niyetimiz yok. Eğriye eğri, doğruya doğru diyoruz. İsteyen gücenebilir, ama biz doğru bildiğimiz yolda azimle yürümeğe kararlıyız."

ÇALIŞMA RAPORUNUN GÖRÜŞÜLMESİ

Genel Kurulun üçüncü gününde, İcra Kurulu Çalışma Raporunun görüşülmesine geçilmiş ve delegeler söz alarak çeşitli tenkid ve temennilerde bulunmuşlar, son olarak Sendika Başkanı Osman İpekçi de delegelere ayrı ayrı cevaplar vermiştir.

İpekçi'nin konuşması bittikten sonra seçimler yapılmış ve Başkanlığa Osman İpekçi, Başkan Vekilliğine Mehmet Tezer, Genel Sekreterliğe Ahmet Baş, Teşkilatlanma Sekreterliğine Yusuf Kara ve Mali Sekreterliğe de Cemal Baytekin yeniden seçilmişlerdir.

SEYFİ DEMİRSOY ÜYESİ OLDUĞU SENDİKANIN KONGRESİNDE KONUŞTU

Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, üyesi bulunduğu Trakya, Marmara ve Havalisi Müskirat, Tütün, Gıda ve Yardımcı İşçileri Sendikasının kongresinde delege olarak bulunmuş ve bir konuşma yaparak "Türk sendikacılığı demokrasinin temel taşlarından biridir" demiştir.

Büyük tezahürat arasında mikrofona gelen Demirsoy konuşmasında "Ben bugün sendikamızın bir üyesi sıfatıyla buradayım. Benim sendikam, Türk sendikal hareketine ışık tutmak bakımından faydalı olmuş bir kuruluştur. Kurulduğumuzdan bu yana hizmetlerimizi da-

ima iyiye götürmekten ötürü duyduğum sevinci belirtmeğe mecburum. Dargın kardeşleri birleştirerek Orta-Şark'ta en güçlü sendikanın temelini atacağız. Güçlü ve hür sendikacılık demokrasinin temel taşıdır" demiştir.

Ordu'da grevciler.

ORDU SOYA FABRİKASINDA GREV

TÜM GIDA-İŞ Sendikası ile Sümerbank Genel Müdürlüğü arasında Ordu Soya fabrikasında çalışan 230 işçi adına yapılmakta olan Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinde anlaşmaya varılamadığından 7 Mayıs'ta greve başlanmıştı.

Ücret artışları konusunda sendikanın isteklerini olumlu karşılamayan Sümerbank, saat başı 75 kuruş zam isteyen sendikaya ancak 10 kuruş verebileceğini, diğer işyerlerinde uygulamakta olduğu prim sistemini ve gece çalışanlara yüzde 25 oranında yıprama payını da kabul edemeyeceğini bildirmiştir.

Atatürk arıtına bir çelenk koyduktan sonra Ordu Valisini ziyaret eden işçiler sosyal haklarla ücret artışlarını alıncaya kadar grevi devam ettireceklerini söylemişlerdir.

Grevi Türk-İş desteklemektedir.

Türkiye'de gerçekçi bir yakıt politikasına duyulan ihtiyaç ve fuel-oil sorunu Türkiye Maden Federasyonu tarafından

İstanbul'da yapılan uluslararası toplantıya götürülmüştür. Resimde Madencilerin uluslararası toplantısında Türk heyeti.

« Madenler devletleştirilmelidir... »

Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu Yönetim Kurulu önceki ay toplanarak madenlerin devletleştirilmesini istemiştir. Yönetim Kurulu bildirisi şöyledir:

1 — Federasyonumuzca her vesileyle kamu oyuna duyurulmakta olan Maden işkolumuzun meseleleri, "Madenlerimizin kapkaççı özel sektör patronlarından kurtarılıp, devletleştirilmesi" kendi işkolumuz dışındaki bütün Sendika, Federasyonlar ve Türk-İş tarafından benimsenerek, gerek faaliyet raporlarında ve gerekse Genel Kurul toplantılarında ele alınmaktadır. Türk İşçi Hareketinin, memleketin bu en önemli meselesini benimsemiş olmasını maden işçileri olarak büyük bir memnurlukla karşılıyoruz.

Malûm olduğu üzere, Türk-İş 7 nci Genel Kurulunda, Madenlerimizin devletleştirilmesi konusunda Federasyonumuz delegelerince yapılan konuşmalar büyük ilgiyle takip edilmiş ve bu yönde gerekli mücadelenin yapılması için ittifakla karar alınmıştır.

Federasyonumuzca kamu oyuna kabul ettirilmiş olan, maden işkolumuzun problemlerinin çözülme-

si yolunda, özel sektörcü hükümet yetkililerince hiç bir çalışmanın yapılmamakta olması, memleketimizin ileride acısını çok kötü şekilde çekeceği "bu vurdum duymazlık" maden işçilerinin en büyük ıstırabını teşkil etmektedir.

Hükümet edenler bu haliyle, milli servetlerimizi heder eden özel sektörü koruma yoluna giderken memleketimize ve gelecek nesillere en büyük kötülüğü yapmakta olduklarının farkında değiller mi?

Memleketimizin yeraltı servetleri konusunda tek söz sahibi olan Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu bu güne kadar olduğu gibi, bundan böyle de milli servet düşmanları ile en çetin mücadeleyi yapmaya devam edeceğini ve bu kararında azimli olduğunu bir kere daha kamu oyuna duyurur.

2 — Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu bugüne kadar yaptığı çeşitli uyarımlarla, kömür

sanayimizin büyük bir tehlike ile karşı karşıya bulunduğunu kamu oyuna açıklamış ve ilgililerin derhal tedbir almasını istemişti.

Sanayimizde kömür yerine fuel oil kullanılması yüzünden, kömür stoklarının tüketim alanı bulamadığı, kömür sanayinin bu sebeble tehlikeye düşeceği yolunda yapılan uyarımlar, bugüne kadar petrolcülerin baskısı yüzünden dikkate alınmamış ve tehlikenin ilk belirtileri görülmeğe başlamıştır.

Şu anda yurdumuzun milli serveti olan yüzbinlerce ton kömür stoğu yanmaktadır. Garp Linyitleri İşletmesinin Seyitömer bölgesinde 200 bin ton, Tunçbilek bölgesinde 100 bin ton kömür yanmıştır. Çeşitli bölgelerde binlerce ton kömür stoğu aynı tehlike ile karşı karşıyadır. Kömürlerimizin yanması yüzünden yurdumuzun uğradığı kayıp milyonlarca liradır.

Bir yanda yüzbinlerce ton kömür yanmaya terkedilirken, öbür yanda sanayimizin ihtiyacı olan fuel oil ithali için yurt dışına milyonlarca liramız akıp gitmektedir.

Federasyonumuz yıllardanberi bu durumu açıklamakta sanayimizin fuel oil yerine kömüre dayanması gereğini duyurmaktadır. Buna karşı yeni kurulan sanayi tesisleri fuel oil'e dayanmakta, kömür kullanan tesisler de fuel oil kullanacak şekilde değiştirilmektedir. İşin üzücü yanı kamu kesiminde kurulu sanayi tesislerinin dahi bu yolu seçmiş olmasıdır.

Kalkınma plânımız, ithal edilen ham petrolden elde edilen fuel oil ihracını öngördüğü halde, yurdumuzun bütün sanayi tesislerinin fuel oil kullanacak hale getirilmesi yüzünden, fuel oil ihracı biryana, yenden ithalât yoluna gitme gereği doğmaktadır. Bir yandan yurdumuzun milli serveti olan kömürün tüketim alanı bulunamaması yüzünden yanmaya terkedilmesi, öbür yanda ise sanayinin ihtiyacı olan fuel oilin milyonlarca lira sarfı ile ithal edilmesi, en hafif tabiriyle birkaç petrolcunun çıkarını ulusal çıkarlarımızın üstünde tutmaktır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına getirilen Refet Sezgin, Bakanlığının ilk haftasında bu konuya eğileceğini ve gerekli tedbirlerin alınacağını açıklamıştı. Ancak, bu konuda alınacak her tedbirin kendi çıkarlarına engel olacağını anlayan yabancı petrol tröstleri, bu konuda tedbir alınmasını engelledikleri gibi, daha fazla fuel oil ithal etmemizi sağlamak için kömürle çalışan sanayi tesislerinin de fuel oille çevrilmesi için teşebbüse geçmişler ve maalesef bunda muvaffak olmuşlardır.

Yeraltından çıkarılan kömürün tüketim alanı bulunamaması yüzünden bir yanda yüzbinlerce ton kömür stoklarda yanarken, bir yandan da kömür ocakları kapanmakta, onbinlerce maden işçisi işsizler ordusuna katılmaktadır. Şu anda, Bolu, Trakya, Erzurum, Çanakkale, Balı-

kesir ve Ege Bölgelerinde birçok maden ocağı kapanmış durumdadır. Bu ocakları yakın bir gelecekte birçok yeni ocak izleyecek ve işsiz kalan maden işçilerinin sayısı hergün biraz daha artacaktır.

Maden işçileri olarak, başta hükümet edenler olmak üzere bütün Türk Ulusunu bu konuya eğilmeğe davet ediyoruz.

Yabancı petrolcülerin çıkarlarının memleket çıkarlarımızın üstünde tutulmasına artık bir son verilmesini istiyoruz.

Orta Doğuda meydana gelecek herhangi bir buhran, herhangi bir savaş hali fuel oil ithalini önlediği takdirde memleket sanayii atıl durumda kalacaktır. Türk sanayinin yabancı petrol krallarının kontrolüne sokmaya hiç kimsenin hakkı yoktur.

Hükümetin derhal bir yakıt politikası tesbit etmesi ve sadece yurt çıkarlarını düşünerek bu politikayı uygulama alanına koymasını istiyoruz.

Termik santraller kurularak, ucuz enerji üretimi, yeni kurulan sanayi tesislerinin kömür kullanımının sağlanması, odun ve tezek yakan köylerimize ucuz kömür sağlanması alınabilecek ilk tedbirler arasında sayılabilir.

Maden işçilerinin en büyük teşkilâtı olarak, gerekli tedbirlerin alınması için hükümet ve kömür sanayii işverenlerini ortak bir toplantıya çağırma kararı vermiş bulunuyoruz.

Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu bu ulusal davamızın çözümlenebilmesi için mücadelelerin en sertini yapmağa kararlıdır. Memleket çıkarlarını herşeyin üstünde tutan maden işçileri, sanayimizin birkaç petrolcünün kontrolünden kurtarılması, fakir Türk halkının dışından tırnağından artırdığı milyonlarca liralık dövizimizin fuel oil ithali için yurt dışına gitmesini önleyici her çareye başvuracaktır.

Bu mücadelede başta Türk-İş

olmak üzere bütün Türk İşçi Hareketinin maden işçilerinin yanında yer alacağına inanıyoruz.

Tez-Büro-İş yetkilileri Sümerbank'ta greve itildiklerini basın aracılığıyla kamuoyuna duyurmuşlardır. Basın toplantısını takiben Sümerbank anlaşmaya yanaşmıştır. Resimde Tez-Büro-İş Başkanı basın toplantısında.

TEZ - BÜRO - İŞ SÜMERBANK ANLAŞMAZLIĞI SONA ERDİ

Tez Büro-İş Sendikası, 178 alım ve satım mağazasında çalışmakta olan 2450 işçi adına Sümerbank Genel Müdürlüğü ile geçtiğimiz ay içinde sözleşme yapmıştır.

Görüşmeler sırasında ücret konusunda büyük bir anlaşmazlık çıkmasına ve sendikanın grev kararı almasına rağmen, işveren daha sonra istekleri kabul etmiş ve sözleşmeyi imzalamıştır.

Bu sözleşme ile işçi yevmiyelerine seyyanen 270 kuruş zam yapılmış, ayrıca yemek ücreti artırılmış, sosyal yardımlar da yükseltilmiştir.

METAL-İŞ FEDERASYONU YÖNETİM KURULUNUN BİLDİRİSİ

Geçtiğimiz ay içinde toplanan Metal-İş Federasyonu Yönetim Kurulu, çeşitli konulardaki görüşünü açıklayan bir bildiri yayınlamıştır.

Hükümet kasasından kredi alıp, toplu sözleşme düzenine girdiğimiz günden bu yana, işçi haklarını vermek istemeyen işverenleriz, Türk-İş başta olmak üzere, bütün işçi kuruluşlarının hükümet nezdinde gerekli teşebbüse geçerek bu gibi işverenlerin tespit ve kredilerinin kesilmesi için harekete geçilmesini isteyen bildiride, Türk-İş'in yıldırım ekipler kurarak, grevler hakkında teşkilâtı uyarması da ileri sürülmektedir.

Bildiride, ayrıca Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü ile Federasyon arasında devam etmekte olan ve 14 bin işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesinin uyuşmazlıkla sonuçlanmasının işçiler üzerinde üzücü etkiler yarattığı da kaydedilmektedir.

BESİN-İŞ SENDİKASININ ERZURUM GREVİ SONA ERDİ

Besin-İş Sendikasının uzun süredir devam etmekte olan Erzurum Doğu Ekmek Fabrikaları Limited Şirketi'ndeki grevi, geçtiğimiz ayın sonlarında sona ermiş ve işveren sendikanın isteklerini kabul ederek sözleşme imzalamıştır.

İşverenle yapılmak istenen toplu sözleşmede anlaşmaya varılamadığından dört işyerinde greve gidilmiş, ancak bunlardan üçünde grev bir süre sonra sonuçlanmıştır. Doğu Ekmek Fabrikası işvereni ise grev yapan sendikaya karşı direnme göstermesine rağmen geçtiğimiz ay içinde sözleşme yapmayı kabul ederek grevi sona erdirmiştir.

Yeni sözleşme ile, sendika bütün isteklerini kabul ettirmiştir.

TEKSİF'İN ÇUKUROVA GREVİ SONA ERDİ

Teksif Sendikasının Mersin Çukurova fabrikasında yürütmekte

olduğu grev, 17 gün devam etmiş ve 14 Haziran'da işverenin, sendika isteklerini kabul etmesinden sonra sona ermiştir.

Toplu sözleşme ile işçilerin, günlük ücretlerine 240 kuruş zam yapılmış, sosyal haklar sağlanmış. Anlaşmanın yapılmasından sonra grevci 750 işçi işbaşı yapmıştır.

TÜMTİS SENDİKASININ BORNOVADAKİ GREVİ

Türkiye Motorlu Taşıt İşleri Sendikası (TÜMTİS) nın İzmir iline bağlı Bornova ilçesinde Belediye otobüs işçileri adına yürüttüğü grev devam etmektedir.

Bütün Belediye otobüs işçilerinin katıldığı grevde DDD idaresinin grev kırıcılığı yapması işçiler arasında büyük bir üzüntü yaratmıştır. Bu yüzden Tümtis Sendikası, Başbakan Süleyman Demirel ve Ulaştırma Bakanı Saadettin Bilgiç'e birer telgraf çekerek durumu bildirmiştir.

Sendika, Otobüs İşletmesinden, 80 kuruş saat ücreti ile çalışmakta olan işçilerin ücretlerinin artırılması ve diğer sosyal yardımlarla iş güvenliği istemektedir.

KONYA GREVİ DE DEVAM EDİYOR

Diğer taraftan Tümtis Sendikasının Konya Belediyesinde dört aydan fazla bir süredir yürütmekte olduğu grev de devam etmektedir. İşveren işçi haklarını vermemekte direnmekte, sendika ve işçiler de haklarının alınmasına kadar grevin devamında kararlı olduklarını ilân etmektedirler.

TÜMTİS SENDİKASININ KONYA GREVİ DEVAM EDİYOR

Türkiye Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası (TÜMTİS) nın dört aya yakın bir süredir Konya Belediyesinde yürütmekte olduğu grev devam etmektedir. Toplu sözleşme görüşmeleri sırasında çıkan anlaşmazlık sonucu başlatılan greve oto-

büs işletmesinde çalışmakta olan sendikalı işçiler katılmaktadır.

İşçilere sendika tarafından istenen ücret artışı ve sosyal yardımların hiç birisini kabul etmeyen Belediyenin bu tutumu karşısında, sendika yetkilileri, grevi sonuna kadar devam ettirerek başarıya ulaştıracaklarını belirtmektedirler.

TÜMTİS SENDİKASI BEŞ BELEDİYEDE GREV KARARI ALDI

Geçen yılın Kasım ayından beri İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Adana Belediyeleri Otobüs İşletmelerinde yürütülmekte olan toplu sözleşme görüşmelerinde sonuca varılmaması, Tümtis Sendikasının bu işyerlerinde grev kararı almasına sebep olmuştur.

Ulaştırma Kurulu kararlarına da tanımayan Belediyeler, işçi haklarını vermemekte adeta güçbirliği yapmışlardır. Tümtis Sendikasının aldığı grev kararı yakında uygulanacaktır.

YOL-İŞ FEDERASYONU 42 BİN İŞÇİ ADINA SÖZLEŞME YAPTI

Yol-İş Federasyonu, geçtiğimiz ay içinde Karayolları Genel Müdürlüğü ile 42 bin işçi adına toplu iş sözleşmesi imzalamıştır.

Üç aya yakın bir süreden beri devam etmekte olan sözleşme ile işçi gündeliklerine 4'er lira zam, yemek bedeli ve iş elbisesi ile ayakkabı ve ağır vasıta kullananlara da 5 lira ek ücret sağlamıştır. Ayrıca daimi kadrolu işçiler 20 lira çocuk zammı, büyük inşaat makinelerinde çalışanlar 250 kuruş ağır vasıta zammı, atelye formenlerine 4 lira, ekip başlarına 3-4 lira ücret farkı, kar mücadele ekiplerinin ek ödenekleri de tavan 15 lira olarak düzenlenmiştir.

Sözleşme ayrıca, yıllardan beri terfi edemeyen işçilerin derece kademelerine yapılan eklerle bu imkânı da vermiştir.

TARIM-İŞ SENDİKASI İLE TARIM BAKANLIĞI ARASINDA SÖZLEŞME

Tarım-İş Sendikası ile Tarım Bakanlığı Ziraî Mücadele ve Karrantina Genel Müdürlüğü arasında bir süreden beri devam etmekte olan Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri olumlu sonuçlanmış ve dokuz işyerini kapsayan sözleşme 4 Mayıs'ta imzalanmıştır.

İşçilere ücret artışı ve yeni sosyal haklar sağlayan iki yıl süreli sözleşmeye göre, işçilerin aylıkları na 105 lira zam yapılmış, birinci yıl 200, ikinci yıl da 250 kuruş karşılığında yemek veya ücretinin ödenmesi, 10 lira çocuk zammı ile her yıl bir kat elbise verilmesi kabul edilmiştir.

Sosyal yardımlar yönünden de ileri hükümler getiren sözleşmeye göre, işçinin ölümü halinde kanuni varislerine, iş kazasına uğrayan işçiye de 5 bin lira ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Tarım-İş Sendikası Genel Başkanı Binali Yağışan, milyonlarca tarım işçisinin sosyal hak ve güvenliklerinin Tarım İş Kanununa bağlı bulunduğunu ve tasarının bir an evvel çıkarılmasının zorunlu olduğunu söylemiş "kanuni hiç bir teminatı bulunmayan tarım işçilerinin hakları ancak toplu iş sözleşmeleri ile sağlanmaktadır ve sendikamız bu konuda yoğun bir çalışma içindedir" demiştir.

GENEL-İŞ SENDİKASI AYDIN BELEDİYESİ İLE SÖZLEŞME İMZALADI

Genel-İş Sendikasının Aydın Belediyesi ile bir süredir yürütmekte olduğu toplu iş sözleşmesi görüşmeleri geçtiğimiz ay içinde sona ermiştir.

Aydın Belediyesinde bulunan bütün Genel-İş Sendikası üyelerinin yararlandığı sözleşme ile işçilerin ücretleri 12-30 lira arasında kabul edilmiş, ayrıca fazla mesailer, ihbar ödemeleri ve kıdem tazminatları da kesin hükümlere bağlanmıştır.

Sözleşmeye göre, işçilere iki yılda bir kat elbise, 10 lira çocuk zam-

mı ve 300 kuruş yemek ücreti de kabul edilmiştir.

ÇİMSE-İŞ SENDİKASI YARIMÇA SERAMİKLE SÖZLEŞME İMZALADI

Çimse-İş Sendikası, Yarımca'da bulunan "Yarımca Seramik Fabrikası" ile geçtiğimiz ay içinde toplu sözleşme imzalamıştır.

900 işçinin yararlandığı sözleşme, bir çok sosyal haklar ve iş güvenliği ile ücret artışı sağlamıştır.

ÇİMSE-İŞ TUZLA PORSELEN SANAYİİ İLE TOPLU SÖZLEŞME YAPTI

Tuzla Porselen Sanayii İşverenleri ile Çimse-İş Sendikası arasında iki aydanberi devam etmekte olan toplu sözleşme görüşmeleri sona ermiştir.

900 işçiyi kapsayan toplu sözleşme ile işçi ücretlerine günde 560 kuruş zam yapılmış, 45 günlük ikramiyelerin 60 güne çıkartılması, yemek bedelinin günde 250 kuruşa yükseltilmesi kararlaştırılmıştır. Bunlara paralel olarak diğer sosyal yardımlar da önmeli ölçüde artırılmıştır.

Sözleşme işçiler arasında büyük bir memnurlukla karşılanmıştır.

BESİN-İŞ SENDİKASI ET VE BALIK KURUMU İLE SÖZLEŞME İMZALADI

Besin-İş Sendikası ile Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü arasında 2325 işçiyi ilgilendiren toplu sözleşme 25 Haziran'da imzalanmıştır.

İmza töreninde bir konuşma yapan Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsöy, toplu sözleşme düzenine girildiği günden bu yana, 4 binden fazla anlaşma yapıldığını ve işçinin büyük ücret artışı ve sosyal haklar elde ettiğini söylemiş, sendikaların güçlenmesinden hükümetlerin, politikacıların ve işverenlerin korkma-

malar gerektiğini belirterek, şöyle demiştir:

"Toplu sözleşme haklarının Anayasaya konmasını, bıkmadan usanmadan savunduk. Zira biliyorduk ki, politikacılar çok daha uzun müddet sizleri avutacaklardı. Bu Toplu sözleşme Anayasası hakkı Anayasaya girmeseydi, belki Batının geçtiği karanlık yollardan bizler de geçmiş olacaktık."

Et ve Balık Kurumu ile Besin-İş Sendikası arasında yapılan toplu sözleşmeyle işçi gündeliklerinde sosyal haklarla birlikte ortalama 594 kuruşluk artış sağlanmıştır.

AĞAÇ-İŞ SENDİKASININ YAPTIĞI SÖZLEŞME

Türkiye Ağaç Sanayii İşçileri Sendikası (AĞAÇ-İŞ) ile İstanbul'da kurulu Modern Kontrplak ve Sun'i Tahta Fabrikası arasında devam eden ve bir süre büyük bir anlaşmazlık konusu olan toplu sözleşme görüşmeleri olumlu sonuçlanmış ve sözleşme geçtiğimiz ay içinde imzalanmıştır.

Sözleşme ile, işverenin daha önce işten çıkardığı 140 işçi tekrar işe alınmış, saat ücretlerine 40 kuruş zam, 200 kuruş yemek ücreti, işçinin eşinin ölümü halinde 500, çocuğunun ölümü halinde 250 lira yardım, işçinin ölümü halinde de kıdem tazminatından ayrı olarak 100 lira tazminat, bir takım elbise sağlanmıştır.

BOLUDAKİ SÖZLEŞME

Ağaç-İş Sendikası, Bolu Sun'i Tahta Fabrikasında çalışmakta olan işçiler için Sümerbank Genel Müdürlüğünde yapılan toplu iş sözleşmesini başarı ile sonuçlandırmış ve üyelerine saatte 45 kuruş zam ve yeni sosyal haklar sağlamıştır.

ÇİMSE-İŞ SENDİKASI ÜÇ İŞYERİ İLE SÖZLEŞME YAPTI

Çimse-İş Sendikası, ikisi Kırıkale ve diğeri de İstanbul'da bulu-

nan üç işyeri ile sözleşme imzalamıştır.

Kırıkkalede kurulu bulunan Zühre ve Zühre Kiremit fabrikaları ile İstanbul'da kurulu May-İş Yapı Limited Şirketi arasında yapılan sözleşmede, üyelere 270-300 kuruş ücret zammı ve diğer sosyal haklar sağlanmıştır.

TES-İŞ FEDERASYONU İZMİR'DE ESHOT'LA ANLAŞMA YAPTI

Tes-İş Federasyonuna bağlı İzmir ESH-İŞ Sendikası ile İzmir Belediyesi ESHOT arasında bir süreden beri yapılmakta olan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri Haziran ayı başlarında sona ermiş ve anlaşma imzalanmıştır.

İşçiler, yeni sözleşme ile ücret artışı ve sosyal haklar sağlamışlardır.

ADAPAZARI VE SOMA TES-İŞ SENDİKALARININ İMZALADIKLARI TOPLU SÖZLEŞMELER

Tes-İş Federasyonuna bağlı, Adapazarı ve Soma Tes-İş Sendikaları 15 Haziran günü Etibank Genel Müdürlüğü ile toplu iş sözleşmesi imzalamışlardır.

İşçilere 510-750 kuruş arasında ücret zammı sağlanan sözleşme ile, daha önce 250 lira olan kömür ücreti 500 liraya kömür yardımı da 2,5 tondan 4 tona çıkarılmış, geceleri yapılan fazla mesailerin yüzde 75 ten ödenmesi ve istihsal priminin yüzde 25 üzerinden ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Sözleşme, sosyal ve iş güvenliği yönünden de yenilikler sağlamıştır.

GEDİZ VE ÇORUM MADEN İŞÇİLERİ SENDİKALARININ SÖZLEŞMESİ

Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonunun aracılığı ile Gediz Bölgesi Maden İşçileri Sendikası ve Çorum Birleşik Maden İşçileri Sendikası, İşverenler Sendi-

kası ile geçtiğimiz ay içinde toplu iş sözleşmesi imzalamışlardır.

Bu sözleşme ile, Çiçekdağ Kömür İşletmeleri, Gediz Madencilik Şirketi ve Sait Soylu Linyit İşletmelerinde çalışmakta olan işçiler, yer altında seyyanen 325 kuruş, yer üstünde de 275 kuruş, kalifiye işçilere 50 kuruş, çavuş, başçavuş, postabaşı, ustabaşı, bekçibaşı ve baş puvantörlere 100 kuruş zam yapılmış, 50 kuruş da yiyecek ücretlerine ek sağlanmıştır.

MADEN-İŞ FEDERASYONU İLE TÜRK BORAKS SÖZLEŞME YAPTI

Türkiye Maden İşçi Sendikaları Federasyonu ve ona bağlı Emek Bölgesi Maden İşçileri Sendikası, Türk ve yabancı sermayenin ortaklaşa kurup işletmekte olduğu Türk Boraks A. Ş. ile geçtiğimiz ay içinde toplu iş sözleşmesi imzalamıştır.

Yer altında çalışanlara 20, yer üstünde çalışanlara 18 lira olarak tespit edilen asgari ücretler dışında, işçi ücretlerine seyyanen 4 lira zam, üretilen madenden ton başına 1 lira prim, iş güvenliği ile ilgili bazı hususların kabul edildiği sözleşme ile diğer sosyal yardımlar da artırılmıştır.

BASIN-İŞ SENDİKASI BURSA'DA SÖZLEŞME İMZALADI

Uzun süreden beri Basın-İş Sendikası ile Bursa Millet gazetesi arasında devam etmekte olan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri geçtiğimiz ayın ortalarında sonuçlanmıştı.

Millet Gazetesinde çalışanların sosyal güvenlik hakları ile ücret artışlarını kapsayan sözleşme, Basın-İş Sendikası Genel Sekreteri Nurettin Yerdelen ve işveren Ahmet Cenkçiler tarafından imzalanmıştır.

GENEL-İŞ SENDİKASININ ADANA GREVİ 7 SAAT DEVAM ETTİ

Genel-İş Sendikası tarafından geçtiğimiz ay içinde Adana Belediyesi Temizlik, Fen, Bakım ve Tamir Ateilyesi ile sivrisinekle mücadele işyerinde çalışmakta olan işçiler adına yürütülen grev yedi saat devam etmiş, tarafların anlaşması üzerine sözleşme imzalanmıştır.

TOLEYİS FEDERASYONU BAŞKANI "GENEL GREVE GİDERİZ" DEDİ

Geçtiğimiz ayın sonlarına doğru İzmir'de bir basın toplantısı düzenleyen Toleyis Federasyonu Başkanı İsmail Aras, turizm işkolunda çalışan işçilerin hakları verilmediği takdirde, Ege bölgesinde 3557 işyerinde çalışan 17 bin işçinin genel greve gideceğini söylemiştir.

İsmail Aras, turizm işkolunda çalışan işçilerin zor şartlar altında görev yaptıklarını ileri sürmüş, karşılıksız 15 saat çalışma yaptıklarını söylemiştir. Toleyis Federasyonu Başkanı, hükümetin işçi lehindeki bazı kanunları uygulamadığını belirtmiş, "Turizm altın yumurtlayan tavuktur. Ancak, bunun yemi işçiler olmamalıdır" demiştir.

BAKAN ŞARTLAR UYGUN DEĞİL DİYOR

Toleyis Federasyonu Başkanının basın toplantısından sonra İzmir'de bulunan Turizm ve Tanıtma Bakanı Nihat Kürşat, gazetecilerin bu konudaki sorularını cevaplandırmış ve "Genel greve gidiş şartlarının mevcut olduğunu sanmıyorum. Önümüzdeki günlerde sendikacı arkadaşlarla bu konuyu görüşeceğim" demiştir.

MUSTAFA ŞAHİN ULUSLARARASI FEDERASYONUN İCRA KURULUNA SEÇİLDİ

Türkiye Deri-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Şahin, 11-13 Haziran tarihleri arasında Stockholm şehrinde yapılan, Uluslararası Deri ve Ayakkabı İşçileri Federasyonunun toplantısına katılmış ve Federasyon İcra Kuruluna seçilmiştir.

ALMANYA BU YIL YİNE TÜRK İŞÇİSİ İSTİYOR

Federal Almanya İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Merkezi Basın sözcüsü Dr. Meisel, Almanya'daki çeşitli firmaların Türk işçisi çalıştırmak için yaptıkları müracaatların son günlerde arttığını belirtmiştir.

Dr. Meisel, Türk işçisi talebinin şimdilik 6.600 olduğunu, bu rakamın 2500'ünü kadın işçilerin teşkil ettiğini bildirmiş, önümüzdeki aylarda daha fazla işçi talebi olacağını ilâve etmiştir.

Öte yandan, Almanya'da bir yıldan beri ilk defa olarak açık işyeri sayısının işsiz sayısını aştığı bildirilmiştir. Ocak ayında 672 bine yükselerek azami haddi bulan işsiz sayısı 330.800'e düşmüştür. Açık işyeri sayısı ise, 31.700 den 443.300 e yükselmiştir. İnşaat faaliyetlerinin artacağı yaz aylarında işsiz sayısının daha da azalması beklenmektedir.

ANTAKYA OLAYLARI HAKKINDA TEKSİF SENDİKASI AÇIKLAMA YAPTI

30 Mayıs'ta, işçi ücretlerini verememesinden ötürü altı aydan beri kapalı bulunan Antakya'daki AK-İŞ fabrikasında çıkan olaylarla ilgili olarak Teksif Sendikası bir açıklama yapmıştır. Teksif bu konudaki açıklamasında şöyle demektedir:

"Antakya'da kurulu AKİŞ MENSUCAT FABRİKASI işçi ücretlerini dahi ödeyemez hale gelmesi sebebiyle, borçlu bulunduğu bankaların tazyiki neticesi 31 Ocak 1968 tarihinden itibaren faaliyetini durdurmuştur.

800 işçinin çalışmakta olduğu fabrika Ziraat, İş Bankaları ile Akbank'a büyük ölçüde borçlanmış ve İşveren bu bankalardan aldığı kredileri başka yön ve maksatlarda kullanarak fabrikayı atıl hale sokmuştur.

31 Ocak 1968 tarihinde dahi fabrikadan 2 aylık ücretlerini alamamış bulunan 800 işçi bugüne kadar fabrikanın açılmasını büyük bir sabır içinde beklemiş ve fakat 6 ay ücret almaksızın bekleyişin verdiği

asabi hava ve moral çöküntüsü işçiyi 30 Mayıs 1968 günü vukubulan hadiselerle yöneltmiştir.

AKİŞ fabrikasında çalışan 800 işçinin üyesi bulunduğu TEKSİF Sendikası öteden beri üyelerinin işsiz kalmaması için fabrikayı hizmete açmak hususundaki çalışmalara bütün gücüyle katılmış, gerek alacaklı Bankalar gerekse Hükümet organları nezdinde bu günkü temasları yapmıştır.

Bu çalışmalar semeresini vermiş ve geçte olsa alacaklı Bankalar İdare Meclislerinde fabrikayı tekrar hizmete açacak tasarı kabul edilmiştir.

Ancak, TEKSİF Sendikasının fabrikanın kapandığı 31 Ocak 1968 tarihinden bugüne kadar üyelerinin itidale ve sabırlı olmaya matuf gayretleri araya bazı tahrikçilerin de katılması sebebiyle artık semere vermez duruma gelmiş ve bir kısım işçiler fabrika üzerine yürüyerek camlarını kırmışlardır.

İşçiyi 30 Mayıs 1968 günü fabrika camlarını kırmaya sevk eden olay, yukarıdan beri izah edildiği gibi 6 ay ücret alamamaktan ve sonunun ne olacağını bilememekten ibaret moral çöküntüsünün ve maddi sefaletin sonucudur. Bu itibarla olayı kanun ve nizama muhalif bir davranış olarak değil aylardır 800 işçi ailesinin aç ve perişan duruma düşürülmesinin tabii bir sonucu olarak karşılamak gerekir. Olayın gerçek suçlusu 6 aydır açlık ve sefaletle insan üstü bir sabırla mücadele eden 800 işçi değil, Bankalardan aldığı hudutsuz krediyi başka maksatlara harcayan AKİŞ fabrikası patronlarıdır.

Muhterem efkârı umumiyenin ve basınımızın olayı bu açıdan değerlendirmesini diliyor ve perişan duruma düşürülmüş bulunan işçilerin haklarını ve ücretlerini elde etmek için girişmek zorunda kaldıkları olayın nedenleri üzerinde düşünmeye davet ediyoruz."

VAHAP GÜVENÇ

VAHAP GÜVENÇ SENATÖR OLDU

Cumhuriyet Senatosu kısmi seçimi ile birlikte yapılması gereken Cumhurbaşkanlığı Kontenjan senatörlerinin atanması, geçtiğimiz ay içinde yapılmış ve Teksif Genel Sekreteri Vahap Güvenç Senatör olmuştur.

Vahap Güvenç'e parlamenter hayatta başarılar dileriz.

GÜVENÇ KAZA GEÇİRDİ

Cumhurbaşkanlığı Kontenjan senatörlerinden Teksif Sendikası Genel Sekreteri Vahap Güvenç, 16 Haziran'da Kayseriden Ankara'ya gelirken, bindiği aracın devrilmesi sonucu ağır surette yaralanmış ve tedavi edilmek üzere hastahaneye kaldırılmıştır.

Vahap Güvenç'in sağlık durumu iyiye gitmektedir.

ŞEKER-İŞ SENDİKASI ŞEKER FABRİKALARI İLE ANLAŞMA YAPTI

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketiyle, Türkiye Şeker Sanayi İşçileri Sendikası (ŞEKER-İŞ) arasında dört aydan beri devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmeleri

30 Mayıs'ta olumlu şekilde sonuçlanmıştır.

Şeker-İş Sendikası Başkanı Sadık Şide, bu konuda bir demeç vererek, toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin 21 bin işçiyi kapsıyacağını söylemiştir.

Yeni toplu sözleşmeyle sağlanan ücret zamları ve sosyal haklar toplamının iki yıllık uygulamada 40 milyon lirayı bulacağını belirten Şide, "sözleşmeden yararlanacak olan gruplara, beş şeker fabrikasında memur namı altında çalışanlar da dahil edilmişlerdir. Bunların aylıklarına birer derece zam yapılacaktır ve bugüne kadar verilmiş cezalar affedilecektir" demiştir.

İŞÇİ SORUNLARINI GÖRÜŞEN TÜRK-ALMAN HEYETLERİ ÇALIŞMALARINI BİTİRDİ

İki ülke arasında imzalanan işçi ve sosyal güvenlik anlaşması'nın uygulanmasından doğan sorunları görüşmek üzere 3 Mayıs'ta Ankara'da yapılan Türk-Alman karma komisyonları çalışmaları 10 Mayısta sona ermiştir.

Bu konuda açıklamada bulunan bir yetkili, görüşmelerin olumlu sonuçlandığını belirtmiş, komisyonun aldığı kararların, Bakanlıklar arası bir komisyonda inceleneceğini ve onayı alındıktan sonra gerçekleşeceğini öne sürmüştür.

AHMET ÇEHRELİ

AHMET ÇEHRELİ'Yİ KAYBETTİK

Tanınmış sendikacıardan
Ahmet Çehrelî, 12 Mayıs 1968

ULUSLARARASI MADEN İŞÇİ SENDİKALARI FEDERASYONU TOPLANTISI İSTANBULDA YAPILDI

Uluslararası Maden İşçi Sendikaları Federasyonu Enerji Komitesi ve Yönetim Kurulu toplantısı 1-3 Mayıs tarihleri arasında İstanbulda yapılmıştır.

Hür dünyadan 1 milyon 960 bin işçiyi saflarında toplayan Federasyonun toplantısı Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsöy tarafından açılmıştır.

Türk Sendikacılık Hareketi hakkında bilgi veren Demirsöy, "mücadele arkadaşlarım elde ettikleri hakları korumağa kararlıdır. Üyeniz bulunan Maden İşçi Sendikaları Federasyonu, Türk-İş'in ikinci büyük kuruluşudur. Maden Federasyonu bu yıl işverenlerle çetin bir mücadeleden sonra 3 üncü dönem toplu iş sözleşmelerini imzalamıştır. Memleketimizin şartlarına göre gerçekten elle tutulur, gözle görünür ileri haklar elde edilmiştir. 1961 yılında maden işçisinin asgari ücreti 6 lira iken bugün bu rakam 20 liraya yükselmiştir. Geçen yıl yer altında çalışan madencinin emeklilik yaşı 50'ye indirilmiştir." demiştir.

H. O. Vetter ve R. Padilla İstanbulda Alman ve Filipin Maden işçilerini temsil ettiler

Federasyon Başkanı Kemal Özer de, yaptığı konuşmada Türk maden işçilerinin ekonomik ve sosyal sorunlarını ele almıştır.

Üç gün devam eden toplantıda; Fuel-Oil konusu, ülkeler arasında eğitim sorunu, Federasyonların Afrika, Asya ve Latin Amerikadaki temsilciliklerinin Beynelmîl Komitede bulunması, ILO toplantısına Federasyonun ortak bir görüşünün götürülmesi için Ekim'de yapılacak toplantıya hazırlık yapılması, bu arada Türkiye ile Almanya arasında teknik eğitim alanında karşılıklı eleman gönderilmesi konuları ele alınmıştır.

günü Karabük'te korkunç bir trafik kazası sonucu vefat etmiştir.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) Yedinci Kongresinde, hakkındaki ihraç kararı kaldırılan Ahmet Çehrelî için Demirsöy şöyle diyordu: "İyi bir sendikacı ve iyi bir dosttur. Lehinde oy kullanmanızı istiyorum". Bu konuşma üzerine Başkanlık Divanı Çehrelî hakkındaki kararı oya sundu ve oybirliği ile kaldırılmasına karar verildi. O sırada mikrofonda, heyecanlı ve gözleri yaşlı Çehrelî

vardı; kongre delegelerine teşekkür etmek için çıkmıştı, titrek bir sesle "iki yıldır sizlerden uzak kalmanın ızdırabını çektim. Bundan sonra sendikacılık yapmasam da sizlerin aranızda yaşadığım günlerin heyecanını taşıyacağım; itibarımı geri veriniz..." diyordu.

Gerçekten de Çehrelî şimdi sendikacılık yapmayacaktır, yapamayacaktır ama, bizlerin arasında yaşayacak ve o günlerin heyecanını Türk sendikacıları daima taşıyacaktır.

BASIN-İŞ SENDİKASININ EĞİTİM ÇALIŞMALARI

Türkiye Gazeteciler ve Basın Sanayii İşçileri Sendikası (BASIN-İŞ) tarafından düzenlenen 1968 yılı eğitim programı, geçtiğimiz ay içinde uygulamaya başlamıştır.

Türk-İş toplantı salonunda yapılan ilk toplantıda Siyasal Bilgiler Fakültesi Profesörlerinden Fahir Armaoğlu konuşmuş, hürriyet düzeni üzerinde durarak, "Unutmamak gerekir ki, hürriyet düzeni, kişi ile kişi arasında, kişi ile toplum arasında ve toplumla devlet arasında en mükemmel dengeyi kurma imkânına sahip yegâne insancıl düzendir" demiş, insanlık tarihinin son 200 yıllık gelişimini anlatmış ve şunları söylemiştir:

"Gerçek halkçı ve toplumcu düzen, hürriyet ve demokrasi düzenidir. Hürriyet düzeni ekonomik ve sosyal problemlerin çözümü için de bir emniyet supabı teşkil eder. Buna karşılık, dogmatik ve dar kalıplı totaliter rejimler ve düzenler bu imkândan yoksundur. Çünkü onlar için tek bir çözüm yolu vardır. Bu sebeple burada Russel'in bir sözünü hatırlatmak isterim: "Açlıktan ölmek istemiyorsanız, demokrasiyi desteklemelisiniz."

Basın-İş'in eğitim programı 28 Aralık 1968'e kadar devam edecektir.

SAĞLIK İŞÇİLERİ İLE İLGİLİ TOPLANTI

Geçtiğimiz ayın ortalarında, Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem, Sağlık Bakanı Vedat Ali Özkan, işçi milletvekillerinden Kaya Özdemir, Hasan Türkay, Enver Turgut ve Mustafa Ertuğrul ile Sağlık-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Başoğlu'nun katıldığı ortak bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda, 30 bin sağlık işçisinin, sendikalara üyeliği konusu ele alınmış ve Hukuk Genel Kurulunun (D) celvelinden ücret alanlarla ilgili kararının tüm idareciler tarafından uyulmasının zorunlu olmadığı görüşüne varılmıştır.

Bu konuda bilgi veren Sağlık-İş

Bozbeyli Türk-İş'de... (Soldan sağa) Türk-İş Mali Sekreteri Ömer Ergün, Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, Millet Meclisi Başkanı Ferruh Bozbeyli, Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, Türk-İş Eğitim Sekreteri Salâhattin Erkap.

MİLLET MECLİSİ BAŞKANI FERRUH BOZBEYLİ TÜRK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ

Millet Meclisi Başkanı Ferruh Bozbeyli, 16 Mayıs'ta Türk-İş'i ziyaret ederek Yedinci Genel Kurul tarafından tekrar seçilen İcra Kurulunu tebrik etmiştir.

Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy, Genel Sekreter Halil Tunç, Mali Sekreter Ömer Ergün ve Eğitim Sekreteri Salâhattin Erkap ile bir süre görüşen Millet Meclisi Başkanı Ferruh Bozbeyli, daha sonra Türk-İş Galerisinde açılan "Yedinci Kongre Sergisi"ni gezmiş ve takdirlerini belirtmiştir.

Sendikası Genel Başkanı Mustafa Başoğlu "toplantıya Sağlık ve Çalışma Bakanları ile dört işçi milletvekili katılmışlardır. İlerisi için olumlu bir görüş birliğine varılmıştır" demiştir.

PETROL-İŞ HAVER İLE ANLAŞTI

Türkiye Petrol Kimya Azot ve Atom İşçileri Sendikası (Petrol-İş) ile İstanbul Çengelköyde kurulu Haver İşve- reni arasında yapılan görüşmeler olum-

lu sonuçlanmış ve Petrol-İş üyelerinin birikmiş ücretlerinin 10 Ağustos'a kadar ödenmesi kararlaştırılmıştır.

AGAÇ-İŞ ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GÖRÜŞMELERİ

Türkiye Ağaç Sanayi İşçileri Sendikası ile Tarım Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü arasında bir süredir yapılan toplu sözleşme görüşmelerinin birinci turu tamamlanmış ve taraflar üzerinde anlaşmaya varamadıkları maddelerin 24 Temmuz tarihinde görüşülmesini kararlaştırmışlardır.

ICFTU GENEL SEKRETER YARDIMCISI H. TULATZ ÖLDÜ

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) Genel Sekreter Yardımcısı Herbert A. Tulatz; 28 Haziran 1968 günü, bir süreden beri çekmekte olduğu hastalıktan kurtulamıyarak Frankfurt hastahanesinde ölmüştür.

Herbert Tulatz 1914 yılında Almanya'da doğmuştur. Bir banka veznedarı olarak çıraklık eğitimi gördüğü günlerde Tulatz, sosyalist gençlik hareketine katılmış ve daha sonra 1931 yılında da sosyalist parti saflarında yer almıştır. 1936 yılında Gestapo tarafından tutuklanan Herbert Tulatz üç buçuk yılını hapisanelerde ve çalışma kamplarında geçirmiştir. Mahkûmiyetini tamamladıktan sonra askere alınan Tulatz Nazi rejimi için tehlikeli görüldüğünden cezalıları taburunda görevlendirilmiştir. 1943 yılında Tunus'ta esir düşen Tulatz iki buçuk yıl harp esiri olarak kalmıştır. Esaretten sonra Güney Almanya bölgesinde matbaa işlerinde çalışmaya başlayan Tulatz daha sonra Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonunun Oberursel'deki sendikacılık kolejinde görev almış, 1952 tarihinde aynı okulun direktörlüğüne getirilmiştir.

Tulatz, ICFTU Yürütme Kurulu tarafından 1961 yılında ICFTU Genel Sekreter Yardımcılığına getirilmiş sendikal eğitim, işçi eğitimi, ve kadın ve genç işçi sorunlarıyla ilgili kısmın sorumluluğu verilmiştir. Bu arada Tulatz Uluslararası İşçi Filmleri Enstitüsü Sekreterliğini de yapmıştır.

İngiliz sendikacılık hareketi 5 Haziranda 100 yaşını doldurmuştur. Resimde Manchester'de yapılan törende TUC Genel Sekreteri George Woodcock konuşma yaparken.

İNGİLİZ SENDİKACILIĞI 100 YAŞINDA...

İngiltere İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun kuruluşunun 100 üncü yıl dönümü Manchester'de 1 Haziran 1968 günü kutlanmıştır.

Manchester'de yapılan törene, Başbakan Harol Wilson'da katılmıştır, şenlikler 5-7 Haziran tarihlerinde Londra'da devam etmiştir.

Londra'da 5 Haziran günü yapılan törene Kraliçe Elizabeth katılarak bir konuşma yapmış, tarihi Guildhall'da toplanan beş bin kadar dinleyiciye "... bu seçkin topluluğa bakıp da yüz yıl önce sendikacılığın cinayet kabul edildiğini hatırlamak imkânsız görünüyor" demiştir.

İngiliz sendikacılığının yüz yıl içinde ulusal ve uluslararası alandaki etkilerini anlatan ve ulaşılan gelişme düzeyinin tüm İngiliz halkı için bir iftihar vesilesi olduğunu belirtmiştir.

Törende konuşan Başbakan Harold Wilson da, hükümetlerin ekonomik politikalarını belirlemede sendikalara duydukları ihtiyacı belirtmiş, danışmanı önemini anlatmış "Her Başbakan, her maliye Bakanı ve her Bakan, ekonomik politika ile ilgili konularda İngiltere İşçi Sendikaları Konfederasyonunun fikir ve tavsiyelerini dikkate almak zorundadır. Son 12 yıldır sadece ekonomik komitelerde değil, uluslararası önem taşıyan işlerde ve özellikle sosyal işlerde ben meslekdaşlarım İngiliz İşçi Sendikaları Konfederasyonu ile istişare ediyorum" demiştir.

Kutlama töreni 1968 Eylül'ünde Blackpool'da yapılacak olan İngiliz İşçi Sendikaları Konfederasyonunun 100 üncü Kongresinde son bulacaktır.

İngiltere'nin ünlü "The Economist" dergisi Fransa'daki olaylar üzerine yaptığı ilginç yorumda "Fransadaki yeni sol hareketten" bahsetmektedir. Economist'ın yorumunu sunuyoruz.

General de Gaulle

Fransa'da şimdi ne olacak ?

General De Gaulle, Colombey - Les Deux - Eglise dönüşü iktidarı terketmemeye konusundaki kararını açıkladığında, pek çok kimse Fransa'yı altüst eden olayların son bulacağını ve ülke ekonomisini felce uğratan genel grev dalgasının biteceğini sanmışlardı. Aradan geçen günler iyimserlerin bu düşüncelerinin kolay kolay gerçekleşmeyeceğini yeteri kadar göstermiş bulunuyor. Fransa'dan gelen son haberler, ekonominin bazı sektörlerinde grevlerin sona erdiğini, buna karşılık temel üretim dallarında işçilerin işlerinin başına dönmek konusunda kadarlı olduklarını göstermektedir.

BUGÜN İÇİN ÖNEMLİ TEK ŞEY "İKTİDAR" UNSURUDUR.

Bir ihtilâl ortamında klâsik görüşlerin ve bunlara dayanılarak yapılacak yorumların yeri yoktur. Yabancı ülkelerde, Fransa'daki olayları yorumlamak için tartışmalar bu sebepten dolayıdır ki gerçekleri yansıtamamaktadır. Aslında Fransa'da da durum aşağı yukarı aynıdır. Hermer: hergün Fransız hukukçuları yeni yeni formüller teklif etmekte, iktisatçılar olaylar yüzünden Fransız ekonomisinin içine yuvarlandığı durumu rakkamlarla izah etmeye çalışmaktadırlar. Oysa bugün için önemli; tek şey "iktidar" unsurudur. İktidar şimdi kimdedir veya bu mücadele sonunda kimin eline geçecektir? De Gaulle taraftarları iktidarı hiç değilse seçimlere kadar ellerinde bulundurma çabası içindedirler. Bunlara göre seçimlerde, halk bir defa daha iktidarı kendilerine teslim edecektir zira son olaylar halkın gözünü fazlasıyla korkutmağa yetmiştir. Sol Federasyon ise mücadelenin kendilerine bir halk hükümeti kurma imkânını vereceği kanısındadır. Aralarında teşkilâtlanamamış durumda bulunan ihtilâlciler ise, bu mücadeleyi gerçek bir ihtilâle taccandırabileceklerini sanmakta ve bunun için didinip durmaktadırlar.

OLAYLARIN ORTAYA ÇIKARTTIĞI ÜÇ ÖNEMLİ GERÇEK

Bu arada Fransa'daki olayların ortaya çıkardığı üç önemli gerçeğe değinmek yerinde olur: Bunlardan birincisi, sanayileşmiş bir ülkede her zaman için ihtilâlcî bir ortamın yaratılabileceği gerçeğidir. Fransa'da bugün bu ortam bütün unsurları ile mevcuttur. İkinci önemli gerçek ise,

Fransız Komünist Partisinin bugün işni bu durumu istismar etmeye hazır olmıyışdır. Nihayet üçüncü önemli gerçek bugünün Fransa'sında komünistlerin de solunda yer alan bir hareketin varlığıdır. Genç kuşaklar artık komünist partisine fazla yakınlık duymamakta ve yeni sol hareketi, komünistlerin liderlik ettikleri harekete tercih etmektedirler. Bu durum, Fransız Komünist Partisini daha radikal bir politikayı benimsemeğe zorlayabilir.

SON OLAYLARDA KOMÜNİST PARTİSİ ÇEKİNGEN KALMIŞTIR

Fransız Komünist Partisi 50 yıldan beri "ihtilâlciliği" kendi tekelinde tutmuş bir partidir. Ancak son olaylar sırasında Komünist Partisi oldukça çekingen davranmış ve çoğu zaman öğrencileri ağıttan ağığa desteklemekten kaçınmıştır. Bu tutum ise gerek aydınlar gerek işçiler arasında hayal kırıklığına yol açmış bulunmaktadır. Bugün partinin hemen bütün hücrelerinde ateşli tartışmalar olmakta ve yeni politikanın izlenmesi yolunda mevcut baskılar şiddetlenmektedir. Kısaca söylemek gerekirse, Fransa'da patlak veren olaylar sadece kurulu düzeni değil, bu düzenin bir numaralı düşmanı Komünist Partisini de büyük bir buhranla karşı karşıya getirmiş bulunmaktadır.

FRANSIZ YENİ SOL'UNU, AYDINLAR, İŞÇİLER VE ÖĞRENCİLER DESTEKLEMEDİ

Yeni sol harekete gelince bu hareketin mensuplarının Amerika'daki benzerlerinden daha şanslı oldukları kesin olarak söylenebilir. Amerika'daki yeni sol başta işçiler olmak üzere halkın büyük bir çoğunluğu tarafından desteklenmemektedir. Fransız yeni solu ise aydınlar, öğrenciler ve işçiler tarafından desteklenmektedir ve bu gerçek, son olaylarla bir kere daha ispatlanmıştır. Fransa'daki ihtilâlcilere umut veren de bu gerçektir. Fransız solcuları, kurdukları ihtilâl komitelerini Fransız ihtilâlinin Sovyetleri olarak görmekte ve bu komiteleri bütün fabrikalarda, üniversitelerde ve şehirlerde kurmağa çalışmaktadırlar. Teşebbüslerinde başarı kazanıp kazanamamaları, bu heyecan dalgasının yatışıp yatışmamasına bağlıdır. Unutulmaması gerekli husus ise bugünün Fransa'sında her şeyin mümkün olduğu konusudur.

ALMANYA'DA İŞÇİ KURULUŞLARI NASYONEL PARTİYE KARŞI

Federal Almanya İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DGB) Almanya'da Nazizmi hortlattığı ileri sürülen Nasyolar Partinin (NPD) kapatılmasını istemiştir. Partinin son günlerde çeşitli Alman şehirlerinde görülen terör hareketlerini kışkırt-

tığını öne süren DGB, Alman öğrenci lideri Rudi Dutschke'nin de bu parti üyeleri tarafından vurulduğunu ve böylece büyük huzursuzluk yaratılmasına sebep olduğunu ileri sürmüştür.

RODEZYA'DA AMBARGO

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Rodezya'da beyaz hâkimi-yetine dayanan hükümete karşı,

ilâç ve kitap ile benzeri eğitim araçlarının dışında, tam bir amborga uygulamasına oy birliği ile karar vermiştir. B.M.'in 23 yıllık tarihinde ilk defa böyle bir kararın alındığı belirtilmiştir. Öte yandan Güvenlik Konseyinin, B.M. üyelerine, Rodezya'ya muhaceretin önlenmesi için çalışmasını ve bu ülkedeki konsoloslukların kapatılmasını tavsiye ettiği de bildirilmiştir.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA TEŞKİLATI 52. GENEL KURULU TOPLANDI

Türk Heyeti ILO Genel Kurulunda.

Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) 52 ni Genel Kurulu 4 ile 28 Haziran 1968 tarihleri arasında Cenevre'de yapılmıştır.

Türk işçilerini temsilen TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Halil Tunç'un katıldığı bu yılki genel kurul, ana konu olarak "İnsan Hakları" m ele almış ve ayrıca ülkemiz bakımından büyük önem taşıyan tarım işçilerinin sorunlarıyla ilgili görüşmelerde bulunmuştur.

"İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi" nin 20. yıldönümü dolayısıyla Birleşmiş Milletler tarafından İnsan Hakları Yılı olarak kabul ve ilân edilen 1968 yılında yapılan ILO Genel Kurulu, konu üzerinde hazırlanan raporu müzakere etmiştir. 1919 yılında kurulan ILO'nun,

İnsan Hakları konusunda dünyada ilk adımı attığı belirtilmiş ve geçmiş 49 yıl içinde ILO'nun, ekonomik ve sosyal alanlarda insan haklarını koruyan ve geliştiren çalışmalarını gözden geçirilmiştir.

Görüşmeler sonunda, bütün dünyada insan haklarının geliştirilmesi için, çeşitli uluslararası kuruluşlar tarafından yürütülen insan hakları konusundaki çalışmaların tek elden uygulanması ve insan haklarının önemli bir parçasını teşkil eden teşkilatlanma hakkının, bütün ülkelerde uygulanmasının sağlanması için gerekli çalışmalarda bulunulması kararını almıştır.

Tarım işçilerinin sorunlarıyla ilgili olarakta, küçük çiftlik sahipleri ve tarımda çalışanların hayat ve çalışma şartlarının geliştirilme-

sini öngören bir tavsiye kabul edilmiş, ayrıca tarım işkolunda çalışanların haklarının sağlanması için denetim yolları konusunda sözleşmenin ilk müzakeresi yapılarak tasarı kabul edilmiştir.

1927 yılında kabul edilen ve hastalık sigortası ile ilgili Sözleşme ve Tavsiyenin de, günümüzün şartlarına uydurulması için tadili kabul edilmiş ve ilk müzakeresi yapılarak bir tasarı hazırlanmıştır.

ILO 52. Genel Kurulu, hükümet, işçi ve işveren temsilcilerinde meydana gelen özel komisyon kanalları ile de, kadın işçilerin mesleki eğitimi, sakat işçiler, teknik yardımın koordine edilmesi ve gelişen ülkelere teknik elemanların dış ülkelere akını konularında karar tasarılarını da müzakere ve kabul etmiştir.

KARAR TASARILARI

ILO 52. Genel Kurulu Karar tasarısı komisyonu, gündeminde bulunan 15 teklifi görüşerek, bunlardan beşinin Genel Kurulu onaylanmak üzere sunulmasına karar vermiştir.

Komisyonca ele alınan 15 karar teklifi arasında, işçi grubu, İspanya ve Yunanistan'da "Wzgür Sendikal Hakların Korunması" teklifinin önemli olduğunu ve bu tasarıların Genel Kurulca onaylanması gerektiği tezi savunmuştur. İspanya ve Yunanistan işçi delegeleri ise, bu sorunun bir iç mesele olduğunu ileri sürerek Genel Kurula gelmemesini istemişlerdir.

Öte yandan ICFTU, Yunanıstandaki askeri cunta ile İspanya'daki dikta rejiminin gönderdiği delegelerin "Hür Sendikal Hareketi" temsil etmediklerini belirterek itirazda bulunmuştur. Komisyondaki hükümet ve işveren delegelerinin bir kısmının desteğini sağlayan

Yunanistan ve İspanya, kendi aleyhlerindeki karar tekliflerinin komisyon gündemine alınmasını engellemişlerdir.

Komisyon, ilk olarak "İnsan hakları yılı" karar tasarısını görüşmüştür. Tasarı üzerinde Arap blokunun verdiği tadil teklifi, uzun görüşmelerden sonra red edilmiştir. Kabul edilen metne göre, ILO İnsan Haklarının her ülkede korunması yolunda çalışmalarda bulunacaktır.

Kabul edilen diğer tasarılar ise, kadın işçilerin mesleki eğitime tabi tutulmaların, sakat işçilerin iş imkânlarını, geri kalmış ülkelere göç eden teknik elemanları ve ILO'nun yardım programlarının koordinesini öngörmektedir.

Komisyonun karar tasarıları Genel Kurul tarafından oylanarak kabul edilmiştir.

CAVA'DA PLANTASYON İŞÇİLERİNİN ÜCRETLERİ ARTTIRILDI

Cava Plantasyon işçileri ortak sekreterliği ile Cava hükümeti arasında geçtiğimiz ay içinde yapılan toplu sözleşmede işçi ücretleri yüzde 50 oranında arttırılmıştır.

1 Ocak 1968 tarihinde başlama-sı kabul edilen artış, tüm Cava'da uygulanacaktır.

ICFTU İCRA KURULU DÜNYA KONGRESİNİ GÖRÜŞECEK

3.5 Temmuz 1968 tarihlerinde Brüksel'de toplanacak olan Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) İcra Kurulu Dokuzuncu Dünya Kongresi ile ilgili hazırlıkları gözden geçirecektir. 1968 içinde yapılması gereken dokuzuncu kongre, "ICFTU Sekreterliğinin reorganizasyonu" nedeniyle 1969 yılına ertelenmişti.

ICFTU Genel Sekreteri Harm Buijter'in başkanlığında toplanacak olan İcra Kurulu ayrıca hür sendikacılık hareketindeki gelişmeleri gözden geçirecektir.

AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU YUNAN CUNTASINI YERİYOR

Avrupa Ekonomik Topluluğu Komisyonu Başkanı Jean Rey, uluslararası hür sendikacılık hareketi adına Yunanistan'daki şartları inceleyen Jean Kulakowski ile Theo Rasschaert'e bir mektup göndererek "...Komisyonun Yunan cuntasına karşı tutumunda herhangi bir değişiklik olmadığını" bildirmiştir. Demokrasi ve Anayasa düzenine dönülmesi anına kadar Avrupa Ekonomik Topluluğu ile Yunanistan arasında normal ilişkilerin yeniden kurulmasının düşünülemeyeceğini de belirten Jean Rey, Yunan cuntasının tutumunu şiddetle yermiştir.

TEŞKİLATLANMA ÖZGÜRLÜĞÜ SEMİNERİ YAPILIYOR

Birleşmiş Milletler Teşkilatı tarafından düzenlenen "teşkilatlanma özgürlüğü" konulu uluslararası seminer 18 Haziran'da Londra'da başlamıştır.

Ünlü İngiliz sendikacılarından Ferd Hayday'ın ICFTU'yu temsilen katıldığı seminerde ekonomik, kültürel, dinsel ve siyasal açılardan teşkilatlanma özgürlüğü ele alınmıştır.

Seminer, 1 Temmuz günü sona erecektir.

LOUIS MAJOR ÇALIŞMA BAKANI OLDU

Nisan ayında emekliye ayrılan eski Belçika İşçi Sendikaları Konfederasyonu (FGTB) Genel Sekreteri Louis Major 17 Haziran 1968 tarihinde Belçika Çalışma Bakanlığına getirilmiştir. Halen Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Vekillerinden olan Louis Major'a Türk-İş Başkanı Seyfi Demirsoy bir telgraf çekerek görevinde başarılar dilemiştir.

NORVEÇ'DE ÇALIŞMA SAATLERİ İNDİRİLDİ

Norveç'de geçtiğimiz ay içinde "İşçileri Koruma Kanunu"nda yapılan bir değişiklikle haftalık çalışma saatleri 42 1/2'a indirilmiştir. Çalışma saatlerinin indirilmesi üzerine Norveç Produktivite Merkezi, işçi ve işveren kuruluşlarıyla ortaklaşa olarak "verimi artırma kampanyası" ilân etmiştir.

Öte yandan Norveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu ile İşverenler Birliği arasında merkezî olarak yürütülen toplu sözleşme görüşmelerinde çalışma saatlerinin indirilmesi konusu ele alınmıştır. Taraflar indirimin işçi ücretlerini olumsuz yönde etkilemeyeceğini kararlaştırmışlardır. Buna göre saat ücretleri yüzde 5.88 oranında, parça başı ücretler ise yüzde 4 oranında arttırılmıştır.

ITF YUNAN GEMİLERİNE KARŞI BOYKOT UYGULUYOR

Uluslararası Ulaştırma İşçileri Federasyonu (ITF) na üye çeşitli sendikalar Yunan gemilerine karşı boykot ilân etmişlerdir. 5,7, 14 Haziran tarihlerinde Almanya, Finlandiya ve Belçika limanlarında uygulanan boykot hakkında ITF

yetkilileri açıklama yapmış, "...bu ilk ikazdır; bunun Yunan cuntasını uzun uzun düşündüreceğine inanıyoruz" demişlerdir.

JAPONYA'DA İŞÇİLER EKONOMİK POLİTİKANIN BELİRLENMESİNDE SÖZ SAHİBİ OLMAK İSTİYOR

Japonya'nın ikinci güçlü işçi konfederasyonu, DOMEI, geçtiğimiz ay içinde bir bildiri yayımlayarak, işçilerin ekonomik ve sosyal politikanın belirlenmesinde daha fazla söz sahibi olmasını istemiştir. Ekonomik Plânlama Kurulunda işçi temsilcilerine yer verilmemesini şiddetle yeren DOMEI, istisari bir statü ile de olsa, tüm ekonomik kurullarda işçi kuruluşlarının temsil edilmesinin gerekliliğine işaret etmiştir.

İNGİLTERE'DE DEMİR YOLCULARIN "İŞİ YAVAŞLATMA" GREVİ

İngiltere'de demiryolu işçilerinin "iş yavaşlatma" grevi, şehirlerde yeni bir ulaşım bürhanına yol açmıştır. Demiryolu İşçileri Sendikasında Ulaştırma Bakanlığının tekliflerini yetersiz bularak reddetmiştir.

İngiltere'nin en büyük garı olan Waterloo'da, fazla mesai yapmayı reddeden bir makasçının, kendi kendine 20 dakikalık bir "tatil" kararı alması, bütün tren seferlerinin 4 saat için durmasına yol açmıştır.

İşi yavaşlatma grevi, en çok banliyö seferlerini etkilediği için, Londra'da büyük bir trafik tıkanıklığı başgöstermiş, herkesin işine araba ile gelmesi sonucu, bir kaç saat içinde 20 bin den fazla araba olmuştur.

Buhran, 30 bin üyeli Lokomotif Makinistleri ve Ateşçiler Sendikası'nın 230 bin üyeli demiryolu işçileri sendikasına katılma kararı almasından sonra iyice alevlenmiştir.

Sendikalar, hükümetin yeni zam tekliflerini kabul etmemişlerdir.

Türkiye'nin ekonomik hayatına yön vermesi gereken kuruluşlar

BİR ülke ekonomisinin, özellikle kalkınma için çaba gösteren bir ülke ekonomisinin gelişmesinin hangi yoldan daha sağlam ve verimli bir şekilde gerçekleşebileceği konusu (ana prensiplerin tesbitinden, sektörlerle kadar) hükümetlerin takdirlerinden çok, yetkili kuruluşların vereceği kararlara dayanmalıdır. Ancak bu yolla sürekli kalkınma sağlanabilir. Bu gerçeği dikkate alan 1961 Anayasası ve onun ışığında çıkarılan kanunlar ekonomik hayatımıza yön verecek çeşitli kuruluşların faaliyete geçirilmesini öngörmüştür.

Ekonomi ilâvesinin bu sayısında bu çeşit kuruluşlardan dört tanesi hakkında tanıtıcı bilgi sunuyoruz.

İlerki sayılarımızda bu kuruluşları teker teker ele alarak fonksiyonları, yapıları gereken çalışmalar ve bunların yapılmama nedenleri üzerinde duracağız.

- Devlet Plânlama Teşkilâtı
- Millî Prodüktivite Merkezi
- İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi
- Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu

Devlet Plânlama Teşkilâtı Anayasasının 41. ve 129. maddelerine göre 91 sayılı kanunla kurulmuş, Başbakanlığa bağlı ve genel bütçeye dahil bir kuruluştur.

1960 yılından sonra ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınması, plânlı bir düzeye sokulmuş, ve 1961 Anayasasında kalkınmayı yönetmek üzere kalkınma plânlarının yapılacağı öngörülmüştür. Nitekim Anayasanın "ekonomik ve sosyal hayatın düzeni" matlâplı 41. maddesi "ekonomik ve sosyal hayat, adaletle, tam çalışma esasına ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacıyla göre düzenlenir."

"Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirmek; bu maksatla milli tasarrufu artırmak, yatırımları toplum yararının gerektirdiği önceliklere yöneltmek ve kalkınma plânlarını yapmak Devletin ödevidir" demekle devleti ekonomik sosyal ve kültürel kalkınmaya yön vermek üzere plânlar yapmakla yükümlü kılmaktadır. Anayasanın "Kalkınma" bölümünde yer alan "Kalkınma Plânı ve Devlet Plânlama Teşkilâtı" başlıklı 129. madde, plân konusunda daha detaya inmekte ve bu maddede "ekonomik sosyal ve kültürel kalkınma plâna bağlanır. Kalkınma bu plâna göre gerçekleştirilir. Devlet Plânlama Teşkilâtının kuruluş ve görevleri, plânın hazırlanmasında, yürürlüğe konmasında, uygulanmasında ve değiştirilmesinde gözetilecek esaslar ve plânın bütünlüğünü bozacak değişikliklerin önlenmesini sağlayacak tedbirler özel kanunla düzenlenir" denilmektedir.

Anayasanın 129. maddesi uyarınca 91 sayılı Kanunla Devlet Plânlama Teşkilâtı kurulmuştur. Ülkenin doğal, toplumsal ve ekonomik her türlü kaynak ve imkânlarını tam olarak düzenliyerek izlenecek ekonomik ve sosyal politika ve amaçlarda Hükûmete yardımcı olmak, çeşitli bakanlıkların ekonomik politikayı ilgilendiren çalışmalarında koordinasyonu sağlamak için tavsiyelerde bulunmak ve bu konularda müşavirlik yapmak, hükümetçe kabul edilen amaçları gerçekleştirecek uzun ve kısa süreli plânları hazırlamak, plânların başarı ile uygulanabilmesi için ilgili daire ve müesseselerle mahalli idarelerin kuruluş ve işleyişlerinin ıslâhı hususunda tavsiyelerde bulunmak, plânın uygulanmasını takip etmek, değerlendirmek ve gerekli hallerde plânda değişiklikler yapmak, özel

DEVLET PLÂNLAMA TEŞKİLATI

sektörün çalışmalarını plânın amaç ve ilkelerine uygun bir şekilde düzenleyecek tedbirleri tavsiye etmek Devlet Plânlama Teşkilâtının görevleridir.

Plânlama Teşkilâtı, Yüksek Plânlama Kurulu ve Merkez Teşkilâtından meydana gelir.

Yüksek Plânlama Kurulu; Başbakan (veya başbakan yardımcısı) Bakanlar Kurulunca seçilecek üç bakan, Plânlama Müsteşarı, İktisadi Plânlama Dairesi Başkanı, Sosyal Plânlama Dairesi Başkanı ve Koordinasyon Dairesi Başkanından meydana gelir. Kurulun görevi, ekonomik ve sosyal politika amaçlarının belirlenmesinde Bakanlar Kuruluna yardımcı olmak ve hazırlanacak plânları, Bakanlar Kuruluna sunulmadan önce, amaçlara uygunluk derecesi bakımından incelemektir.

Plânlama Merkez Teşkilâtı, İktisadi Plânlama Dairesi Başkanlığı, Sosyal Plânlama Dairesi Başkanlığı, Koordinasyon Dairesi Başkanlığından kuruludur. İktisadi Plânlama Dairesi Başkanlığı, uzun süreli plânlar, yıllık programlar ve finansman ve sektör programları şubeleri ile devamlı ve geçici özel ihtisas komisyonlarından kurulu olup görevi gerekli araştırmaları yaparak uzun ve kısa

sürelî genel ve bölge plân ve programları hazırlamaktır.

Sosyal Plânlama Dairesi Başkanlığı, ülkenin sosyal problemlerini incelemek ve bunların çözümü için uzun ve kısa süreli plânlar hazırlamakla görevlidir. Araştırma ve plânlama şubeleriyle devamlı ve geçici özel ihtisas komisyonlarından meydana gelir.

Devlet teşkilâtında ve özel sektörde plânın gerçekleşmesini kolaylaştıracak idarî, malî ve hukukî tedbirleri tesbit ve tavsiye etmek, ve koordinasyonu sağlamak, icabında çeşitli daire ve kuruluşların yüksek seviyede sorumlu temsilcilerinin katılacağı komisyonlar toplamak, tatbikatın üçer aylık devre raporlarını yürütme organlarından alıp tesbit ve değerlendirecek sonuçları ilgililere sunmak, ahenk sağlayıcı tedbirlerin yürürlüğe konmasını izlemek, plân ve programların uygulanmasında aksadığı sahalarda organizasyon ve metod incelemelerinin öncelikle yapılmasını sağlamakla görevli Koordinasyon Dairesi Başkanlığı mali ve hukukî tedbirler şubesi, tetkik ve tahlil şubesi ile yayın ve temsil şubesinden meydana gelir.

Devlet Plânlama Teşkilâtı İstatistik Genel Müdürlüğü ile yakın bir işbirliği kurarak çalışır. Ayrıca Plânlama ile ilgili olarak lüzumlu gördüğü bilgileri her türlü kamu ve diğer kuruluşlardan hakikî ve hükmi şahıslardan doğrudan doğruya istemeye yetkilidir. Kendilerinden bilgi istenen her türlü kamu ve diğer kuruluşlar ile diğer hakikî ve hükmi şahıslar bu bilgileri mümkün olan en kısa zamanda vermekle sorumludur. Plânlama Teşkilâtı bilgi toplamada, plânların hazırlanmasında ve uygulamada Bakanlıklarla yakın bir ilişki kurar. Ekonomik ve sosyal amaçlarla politikaların belirlenmesinde esas olacak konular Yüksek Plânlama Kurulunda görüşülerek düzenlenir, böylece Bakanlar Kurulunda öncelikle görüşülerek karara bağlanır.

Başbakan (veya başbakan yardımcısı) Bakanlar Kurulunun kabul ettiği esaslar içinde uzun süreli ve yıllık plânların hazırlanması üzerinde Plânlama Müsteşarlığına direktif verir, Plânlama Teşkilâtı ilk olarak uzun süreli plânı hazırlar. Uzun süreli plânın Başbakanlığa (veya Başbakan Yardımcılığına) sunulmasından bir hafta içinde Yüksek Plânlama Kurulu toplanır. Kurul bu plânı inceliyerek, kabul edilmiş bulunan ana ilkelere uygun olup olmadığını bir raporla Bakanlar Kuruluna bildirir. Plân Bakanlar Kurulunda incelenerek kabul edildikten sonra Meclise verilir.

Plânda belirlenen konuların uygulamasını sağlamak amacıyla her yıl gerçekleştirilecek bölümlerin ayrıntılı olarak belirtildiği yıllık programları, sorumlu ve koordina-

tör dairelerin gösterdiği plânları yapar. Yıllık programlar, plânlama merkez kurulunca hazırlanarak Yüksek Plânlama Kuruluna sevk edilir. Bu kurul programları inceleyerek bir raporla Bakanlar Kuruluna sunar. Bakanlar Kurulunda kabul edilen yıllık programlar kesinleşmiş olur. Yıllık programlar, bütçeler ile iş programlarından önce hazırlanır. Bütçelerle iş programlarının hazırlanmasında, Plânlama Teşkilâtının yıllık programları ile kabul edilmiş kurallara uyulur.

Kabul edilen plânların; ilgili daire, müessese ve idarelerce uygulanmasındaki işbirliğini Koordinasyon Dairesi Başkanlığı sağlar. Plânın uygulanması zaman zaman gözden geçirilerek elde edilen sonuçlar ve alınması gerekli tamamlayıcı tedbirler, belirli sürelerde verilecek raporlarla Bakanlar Kuruluna sunulur.

Yukarıda niteliği ve görevleri belirtilen Devlet Plânlama Teşkilâtının çalışmalarını; plân çalışmaları ve yardımcı çalışmalar olmak üzere iki ana kategoride toplamak gerekir. Plân çalışmalarında önemli olan konu gerekli bilgileri toplamak ve değerlendirmektir. Bu amaçla plânlar yapılırken önce milli gelir hesapları ve milli gelirin tüketim ve yatırım olarak bölünüşü yapılır ve yatırımlar ile milli gelir artışı arasındaki ilişki düzenlenir. Kalkınma plânlarının hazırlanmasında, Türk toplumunun onbeş yıl içinde erişmesi istenen ekonomik ve toplumsal amaçları bunları gerçekleştirmek için başvurulacak araçları ve araçların kullanılmasında uyulacak temel ilkeleri gösteren "plân hedef ve stratejisi" hazırlanır ve esas tutulur. Plân Hedef ve Stratejisindeki amaçlarda ve ilkelerde toplumun yapısı, konuları ve kaynakları gözönünde tutulur ve kalkınmanın demokratik bir düzen içinde karma ekonominin imkânlarından faydalanılarak gerçekleştirilebileceği inancına dayanılır.

Plâna ilgili çalışmalarının yanısıra Devlet Plânlama Teşkilâtı yurt ekonomisinin çeşitli konuları ile de ilgilenir. Bakanlıklarası koordinasyon, dış ticaret ve kota dış yardım ve kredi konularında çalışmalar yapılır, ekonomik kanun veya karar tasarıları üzerinde fikir ileri sürer, çeşitli raporlar hazırlar. Ayrıca sektör araştırmaları, doğu bölgelerinin kalkındırılması, devlet teşkilâtının ve iktisadi devlet kuruluşlarının reorganizasyonu konuları da ele alınır.

Yurdun ekonomik ve sosyal politikasına yön veren Devlet Plânlama Teşkilâtının hazırlamış olduğu Birinci 5 Yıllık Plân 1963-1967 yılları arasında uygulanmış ve 1968 yılında da İkinci 5 Yıllık Plânın uygulanmasına geçilmiştir. 1973 yılı 15 yıllık perspektivin Üçüncü 5 Yıllık Plân döneminin başlangıcı olacaktır.

8 Nisan 1965'te kabul edilen ve 580 sayılı kanunla kurulan Milli Prodüktivite Merkezinin temelini, Bakanlar Kurulunun 24 Haziran 1953 gün ve 4/949 sayılı, 25 Haziran 1953 gün ve 4/2459 sayılı kararlarıyla verdiği yetkiye dayanarak Uluslararası İktisadi İşbirliği Teşkilâtının Amerikan yardım kuruluşu ile imzaladığı iki yıl süreli anlaşma ile Sanayi, Ticaret, Maliye, Milli Eğitim ve Çalışma Bakanlıkları temsilcilerinin katıldığı Bakanlıklararası Prodüktivite Merkezi teşkil etmektedir.

1956 yılı başında "moody fund" yardımının sona ermesi üzerine çalışmalarına Sanayi ve Ticaret Bakanlıklarına bağlı kuruluşların bağışları ile devam etmiştir. Ancak gelir kaynakları belirli olmadığından ve hukuki durumu sağlam bulunmadığından çalışmaları istenilen şekilde olmamış ve yeni bir kuruluş için hazırlıklara girmişlerdir.

Bu çalışmalar sonucunda ülkemizde iş verimini artıracak tedbirleri araştırmak, bu konudaki çalışmaları desteklemek ve gerekli bilgileri yaymak amacıyla kurulmuş olan Milli Prodüktivite Merkezi, bir kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliği taşıyan bütün işlemlerinde özel hukuk hükümlerine bağlıdır. Bu kuruluşun görevleri yurt ekonomisinin prodüktivite esaslarına uygun olarak gelişmesine yarımacak tedbirleri araştırmak, bu tedbirlerin uygulamaya konulmasını sağlayacak çalışmalarda bulunmak; kamu ve özel sektördeki kuruluş ve işyerlerinde verimi artıracak ve harcamaları önleyecek metodları düzenlemek ve bunları uygulama imkânlarını araştırmak, uygulamayı izliyerek gerekli tavsiyelerde bulunmak; prodüktivite ile ilgili teknik yardımları sağlamak, gerekli eğitim ve danışma çalışmalarında bulunmak; çeşitli araçlarla verimi artırıcı bilgileri ve modern metodları yaymak; devlet daireleri, kamu ve özel sektör işyerleri, işçi, işveren ve meslek kuruluşları, bütün eğitim ve öğretim kurumları, üniversiteler ve başka bilim kurumları ve yabancı ülkelerde aynı amaç gören kuruluşlarla ilişkili ve işbirliği sağlamak; milli prodüktiviteyi ölçmek üzere gerekli çalışmaları ve bu konu ile ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapmak ve sonuçlarını yabancı ülkelerin sonuçları ile karşılaştırmak, bunları belirli zamanlarda yayınlamak ve prodüktivite ile ilgili dernekler kurulmasını

MİLLÎ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ

teşvik etmek, kurulan dernekler ile işbirliği sağlamaktır. Merkezin organları Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Danışma Kurullarıdır. Danışma kurulları Merkezi amaçlarının gerektirdiği sahalarda çalışmak üzere kurulan bilimsel inceleme ve danışma organlarıdır. Bunlar İş Değerlendirme, Danışma Kurulu, Prodüktivite Ölçülmesi Danışma Kurulu ve İşçi-İşveren İlişkilerinin Prodüktiviteye tesiri olup ekonomik plânlaştırma, teknik yardım ve dökümantasyon, pazarlama, prodüktivite ölçülerinin tesbiti, işletmecilik faaliyetleri, teorik yönden işçi-İşveren ilişkilerinin prodüktiviteye etkisi, bilimsel ve teknik araştırmalar ile mevzuat ve yayın gibi konularda çalışmalar yapacaktır. Milli Prodüktivite Merkezinin gelirleri; Maliye Bakanlığı bütçesine konularak yıllık ödeneği, Türkiye Ticaret Odaları Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinin, Ticaret ve Sanayi Odalarının, Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Ticaret Borsalarının, işçi sendikaları ve işveren birliklerinin, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Teşkilâtı Konfederasyonunun ödeyecekleri aidatları; İktisadi Devlet Kuruluşlarının idare ve murakabesi hakkında kanu-

na ait kuruluş ve ortaklıklarla bakanlıkların teftiş ve denetlemesi altındaki birlik kurum ve ofislerin ödeyecekleri kesin ve orantılı aidatları; yayın gelirlerini; ve her türlü yardım, bağış ve başka gelirleri kapsar.

Başlangıcından bu yana yapılan çalışmaları şöyle sıralayabiliriz. Bakanlıklararası Prodüktivite Komitesinin çalışmaları belli başlı sanayi bölgelerinde yönetici eğitme, bazı kuruluşların reorganizasyonunu ele alma, teknik ve mesleki okulların programlarına prodüktivite konusunu ekleme ve öğretmenler için eğitim seminerleri tertipleme, döküm ve tekstilde prodüktiviteyi artırıcı faaliyette bulunma, işçi ve işveren kuruluşlarıyla yakın işbirliğine geç-

me, prodüktivite dernekleri kurma eser ve rapor yayınlama diğer ülkelerden stajyer sağlama ve yabancı uzman çalıştırma alanlarında olmuştur. Milli Prodüktivite Merkezinin çalışmaları ise; geleceğe yönelmiş çalışmalar, yayın ve tanıtma, iş değerlendirme, pilot projeleri, seminer çalışmaları, ve seminer ve sempozyumlara katılma olmuştur.

Yukarıda niteliği, görevleri ve çalışmalarından söz edilen Milli Prodüktivite Merkezi, yurt kalkınmasında en önemli rolü olan kuruluşlardan biridir. Üç yıldır çalışan bu kuruluşun, prodüktivite konusunun gittikçe önem kazanması ve uzun süreli çalışmaları gerektirmesi nedeniyle ekonomik kalkınmadaki rolü gelecekte daha da artacaktır.

Tüzel kişiliği olan ve özel hukuk yargıları ile yönetilen bir Kamu kurumudur.

27 Ekim 1960 gün ve 118 sayılı kuruluş kanunu gereğince Ticaret Bakanı tarafından denetlenir. Bu denetim; bütçenin onayı, çalışma raporunun, bilançonun ve kararlarının incelenmesi şeklindedir.

KURULUŞ AMACI :

Ülkemizin ürünlerini dünya piyasalarında tanıtmak ve yeni piyasaların koşullarını üretim bölgelerine duyurmak, ilgililere dünya piyasa hareketlerinden zamanında bilgi vermek, ürünlerimizin üretimini arttırmak çarelerini araştırmak, işlenmemiş ve yarı işlenmiş ürünlerimizin yapım işleri ve safhalarını uzatarak milli emeği kıymetlendirmek imkânlarını araştırmak, ihracatla ilgili çalışmaları düzenlemek ve bu çalışmaların sonuçlarını halkın yararına sunmak, devlet daire ve müesseseleri ile mesleki kuruluşlarca istenecek incelemeleri yapmaktır.

Bu amaçları gerçekleştirmek için "ihracatı geliştirme fonu" adı altında bir fon kurulmuştur. Bu fon, Ticaret Bakanının denetimi altında İGEME tarafından idare olunur. Fonun kaynakları Ticaret ve Sanayi Odalarının ve Odalar Birliğinin ve ihracatçı birliklerinin gider bütçelerinin % 5 ini aşmamak üzere katılma hisse-leri, yardımlar ve Etüd merkezinin anlaşmayla yaptığı görev karşılığıdır.

GÖREVLERİ :

Daha önce belirtilen amaçların gerçekleşmesi için gereken incelemeleri yapar, yaptırır ve ilgili daire ve te-

sekküllere gerekli tekliflerde bulunur; yurt içinde aynı amaca hizmet eden kuruluşlar ve yurt dışındaki benzer kurumlarla işbirliğinde ve bilgi alışverişinde bulunur; gerektiğinde ihracat konusunda kongre ve toplantılar düzenler ve bu gibi toplantılara katılır; yurt içinde ve dışın-da sergiler açılmasını teşvik eder ve bu gibi sergilere katılmayı sağlar; görev konusu ile ilgili yerli ve yabancı eser, rapor ve broşürlerin yayınlanmasını ve bu gibi eserlerin hazırlanmasını sağlar ve teşvik eder.

İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ

İDARE KURULU :

Ticaret Bakanlığı Müsteşarının başkanlığı altında, aynı Bakanlık Dış Ticaret Dairesi Başkanı, İç Ticaret Genel Müdürü ve Standardizasyon Müdürü ile Dış İşleri, Maliye, Gümrük ve Tekel, Tarım ve Sanayi Bakanlıklarının, ihracatçı birliklerinin temsilcilerinden, ayrıca tarım satış kooperatifleri birliklerinin kendi aralarından seçecekleri bir temsilci ve Odalar Birliği Sekreterinden kurulur.

İdare Kurulu, Etüd Merkezinin genel yönetiminden sorumludur.

GENEL SEKRETERLİK :

Dış Ticaret Dairesi Başkanı, Etüd Merkezinin genel sekreteridir. Genel Sekreter merkez kuruluşunda yer alan servislerin şefi olup yönetim işlerinden idare kurulu-na karşı sorumludur.

DANIŞMA VE KURMAY BİRİMLERİ :

BAŞ DANIŞMANLIK :

Baş Danışman ayrıca teknik komitelere başkanlık eder.

YABANCI UZMANLAR :

Hükümetimizle, ülkemizdeki Amerikan Misyonu arasında imzalanan proje anlaşması uyarınca 3 uzun süreli ve 4 kısa süreli uzman İGEME de çalışmaktadır. Bu uzmanlardan biri ihracat pazarlama danışmanı, biri ihracat mallar uzmanı ve diğeri de dış pazarlar temsilcisi olarak çalışmaktadır.

Etüd Merkezinin çalışmalarında kamu ve özel sektörde belirli konularda ihtisas sahibi kişilerle işbirliği ederek etüdlere yapmak amacıyla aşağıda gösterilen teknik komiteler kurulmuştur.

Bu teknik komitelerin sayıları ihtiyaca göre değişebilmektedir:

- 1 — İhracatın Genel Problemleri Teknik Komitesi
- 2 — Su Ürünleri
- 3 — El Sanatları
- 4 — Madenler
- 5 — Yaş Meyva ve Sebze Genel Problemleri Teknik Komitesi
- 6 — Narenciye Genel Problemleri Teknik Komitesi
- 7 — Sanayi Ürünleri İhracat Problemleri Teknik Komitesi
- 8 — Hayvan ve Hayvan Ürünleri Problemleri Teknik Komitesi
- 9 — Orman ve Orman Ürünleri Problemleri Teknik Komitesi
- 10 — Diğer Tarım Ürünleri Problemleri Teknik Komitesi
- 11 — Konserve Genel Problemleri Teknik Komitesi

ESAS BİRİMLER

Seksiyonlar: İsimlerinin anlatım alanlarında çalışma gösterirler. Bu seksiyonlar: İhracat, Marketing (Pazarlama), Enformasyon ve Dökümantasyon, Tarım, Sanayi ve Maden Seksiyonlarıdır.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu 17.7.1963 gün ve 278 sayılı kanun ile Türkiye'de deneyli bilim alanlarında temel ve uygulamalı araştırmaları geliştirmek, teşvik etmek, düzenlemek ve koordine etmek amacıyla kurulmuş idari ve mali özerkliği bulunan bir Kurumdur.

Bilim Kurulu, Danışma Kurulu, Genel Sekreterlik, Araştırma grupları Enstitüler ve diğer organ ve kuruluşlardan meydana gelen Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun görevleri şunlardır:

a) Deneyli bilimlerde temel ve uygulamalı araştırmalar yapmak, yap-

tırmak, teşvik etmek ve bu alanda çalışmak amacıyla enstitüler kurmak;

b) Deneyli bilimlerde temel ve uygulamalı araştırmalar alanında izlenecek millî politikanın belirlenmesiyle Hükümete yardımcı olmak;

c) Deneyli bilimlerde araştırma alanında yapılacak öğretime temel olacak prensip ve yolları belirlemek ve ilgili kurumlara tavsiyelerde bulunmak;

d) Kamu İdare ve kurumları ile özel idare, belediye ve diğer gerçek ve tüzel kişilerin bilimsel ve teknik

**TÜRKİYE
BİLİMSEL
VE
TEKNİK
ARAŞTIRMA
KURUMU**

araştırma alanındaki istemleri hakkında fikir bildirmek;

e) Temel ve uygulamalı bilim alanlarında, bilim adamlarının araştırmacılarının yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için çözüm yolu sağlamak;

Öğrenim, öğrenim sonrası ve meslek hayatında üstün başarı ve bu başarılarıyla kendini gösteren gençleri izleyerek onların yetiştirme ve gelişmelerine yardım etmek ve bu amaçla yurt içinde ve dışında burslar sağlamak, yazışmalar düzenlemek ve yayınlar hazırlamak;

f) Kurumun görevleriyle ilgili konularda yapılacak uluslararası anlaşmaların hazırlanması ve görüşmesi için lüzumlu bilgileri Hükümete vermek;

g) Araştırma alanında yerli ve yabancı kurumlar ve kişilerle bağlantı kurmak, işbirliği yapmak ve bunların çalışmalarını yakından izlemek;

h) Araştırma fikrini yaymak amacıyla seminerler konferanslar, kurslar düzenlemek ve yardımcı olmak;

i) Kurumun çalışmalarıyla ilgili alanlarda yayınlar yapmak veya bu gibi yayınları desteklemek ve bir dökümantasyon merkezi kurmak ve bu amaçların gerçekleştirilmesi ve görevlerin yerine getirilebilmesi ile ilgili her türlü çalışmalarda bulunmaktır.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun yukarıda belirtilen görevleri yerine getirmek için ihtiyacı olan gelir; her yıl Başbakanlık bütçesine konulan ödenek, kuruma yapılacak her türlü yardım ve bağışlar, Kuruma yaptırılacak araştırma ve diğer her türlü hizmet karşılığında alınacak paralar, yayın ve kuruma ait taşınır veya taşınmaz mallardan elde edilen paralardan ibarettir.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, görevleri çerçevesinde bir takım çalışmalarda bulunmaktadır. Kurumun 1967-1968 devresi çalışmaları eğitim ve araştır-

manın geliştirilmesi, dış ülkelerdeki çalışmaları izlemek, Bilim ve Teknik dergisi yayını, terminoloji çalışmaları ve radyo konuşmalarıdır. 1963 yılından beri Türkiye'de ekonomik ve sosyal kalkınmaya yön veren kuruluşlardan birisi olan Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun eğitim çalışmaları uzun süreli olarak ele alınmakta ve yurt isteglerinin karşılanması için eksikliğin ve çözüm yollarının belirlenmesi ile uluslararası düzeyde bilime katkı sayılacak buluşlar yapılabilmesi için çaba harcanması yönünde olmaktadır.

TBTAK'ın eğitim çalışmaları burs programları ve eğitim ile ilgili diğer çalışmalar olmak üzere yürütülmektedir

Burs programları yetenekli gençlerin deneyli bilimlere öğrenimine yönettirmeleri için lise ve üniversite düzeyinde uygulanmakta ayrıca lisans ve doktora bursları, temel fen bilimlerine teşvik bursları ve Nato ülkelerinde deneyli bilimlerini geliştirmek amacıyla kurulmuş Nato bursları verilmektedir. Kurumun 29 Şubat 1968 günü itibariyle, lise bursluları 47, lisans bursluları 106, temel bilimlere teşvik bursluları 3, lisans üstü ve doktora (yurt içi) bursluları 59 ve lisans üstü ve doktora (yurt dışı) bursluları 13 olmak üzere toplam 228 burslu öğrencisi vardır.

Eğitimle ilgili diğer çalışmalar arasında ise lise bursluları yaz okulları, kurslar, orta öğretimde fen öğretimi sempozyumu ve yazışmalar kaydedilebilir.

TBTAK'ın araştırmaların geliştirilmesi ile ilgili çalışmaları arasında Araştırma Projeleri, Bilim Kongresi ve diğer Bilimsel Toplantılar, Bilim Ödülü, Araştırma Üniteleri, Araştırma Enstitüsü, Araştırmaların koordinasyonu ve Bilim Politikası ve Dökümantasyon Merkezi çalışmaları sayılabilir.

Kurum bu çalışmalar arasında temel bilimler hakkında ileri sürülen 27 projeden 12 sini, mühendislik dalında 41 projeden 21 ini, tıp dalında 32 projeden 8 ini, veteriner ve hayvancılık konusunda 16 projeden 6 sini, tarım ve ormanlık dalında 16 projeden 4 ünü kabul etmiştir. Kurumun araştırmayı geliştirme çalışmaları diğer ülkelerdeki ilim adamlarının bir araya gelip bildiriler sundukları Bilim Kongreleri, diğer bilimsel toplantılar, bilim ödülü ve araştırma üniteleri, araştırma enstitüsü ve dökümantasyon merkezi aracılığı ile yürütülür.

TBTAK'ın dış ilişkileri Nato, OECD, CENTO gibi anlaşmalar içinde ve bu kuruluşların bilimle ilgili komite ve komisyonları ile olmaktadır.

Kurumun yayın organı "Bilim ve Teknik" dergisi olup bu dergi gençleri bilime itecek şekilde hazırlanmaktadır. Kurum ayrıca bilim terimlerinin Türkçe karşılıklarını belirtmekte, buna ek olarak kurumun ilgilendiği konular üzerinde radyo konuşmaları düzenlenmesinde yardımcı olmaktadır. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasına bu konularla ilgili çalışmalar yapacak eleman yetiştirmek ve tekniğe gençliğe alıştırarak yön verecek en önemli kuruluşlardan biridir.

Fransada genel grev

Fransa'da patlak veren öğrenci ve işçi hareketleri tüm dünyanın ilgisini çekti. Hür sendikalar, Komünist ve Hristiyan işçi kuruluşları genel grev ilân ettiler; 10 milyon işçi işbaşı yapmadı. Fabrikaların pek çoğu işgal edildi ve neticede işçiler isteklerini kabul ettirdiler. Resimde bir tren istasyonunun önüne konan ve "yeni bir bildiriyeye kadar, süresiz genel greve gidildiğini" açıklayan levha görülüyor.

Genel grev tüm işkollarını kapsadı. Bütün sendikalar grevi desteklediler. Resimde Renault Otomobil Fabrikasının önü (yukarıda) ve genel greve bağlılıklarını bildiren PTT işçileri (sağda).

" Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir.
Bu hakkı sağlamak için Sosyal Sigortalar ve
Sosyal Yardım teşkilâtı kurmak ve kurdurmak
Devletin ödevlerindendir."

(Anayasa, Madde 48)